
KAAVASELOSTUS

TYÖNUMERO: 20601730

KUHMON KAUPUNKI

LAMMASJÄRVEN RANTAOSAYLEISKAAVA

SWECO YMPÄRISTÖ OY
OULU

14.10.2019

Muutoslista

				EHDOTUS
21.1.2019	Mika Hakkarainen	Kaisa Mäkinen	Johanna Lehto	LUONNOS
PÄIVÄYS	HYVÄKSYNYT	TARKASTANUT	LAATINUT	HUOMAUTUS

Käsittelyvaiheet

Kaavatyön käynnistäminen, tekninen lautakunta	26.04.2018 31§
Vireilletulosta ilmoitettu	20.6.2018
OAS nähtäville	20.6.2018
1. Viranomaisneuvottelu	24.4.2018
Viranomaistyöneuvottelu	19.12.2018
Valmisteluvaiheen kuuleminen, luonnos nähtävillä	25.2.2019 – 25.3.2019
Viranomaistyöneuvottelu	13.8.2019
Ehdotus nähtävillä	xx
Hyväksytty kunnanvaltuustossa	xx

Kaavakartta

1:10 000 (alue 1 ja alue 2 sekä merkinnät)	14.10.2019
--	------------

Liitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	9.10.2019
Emätilaselvitys	
Vastineet kaavaluonnoksesta saatuun palautteeseen	14.10.2019
Vastineet kaavaehdotuksesta saatuun palautteeseen	

Erillisselvitykset

- Luontoselvitys
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys
- Arkeologinen selvitys, osat 1 (Raportti) ja 2 (Kohdekuvaukset)
- Asukaskysely (tulokset luottamuksellisia)

Sisältö

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Suunnittelualue.....	1
2	LÄHTÖKOHDAT	2
2.1	Suunnittelutilanne	2
2.1.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	2
2.1.2	Maakuntakaava.....	3
2.1.3	Kuhmon maankäyttöstrategia	7
2.1.4	Yleiskaavat	7
2.1.5	Asemakaavat	7
2.1.6	Rakennusjärjestys	11
2.1.7	Pohjakartta ja kiinteistöt	11
3	PERUSSELVITYKSET	12
3.1	Yleistä.....	12
3.2	Luonnonympäristö	12
3.2.1	Luontoselvitys	12
3.2.2	Vesistö ja pohjavedet	13
3.2.3	Tulva-alueet	13
3.2.4	Maa- ja kallioperä.....	15
3.3	Maisema	16
3.3.1	Maisemaselvitys	16
3.3.2	Maiseman yleiskuvaus	17
3.3.3	Arvokkaat maisema-alueet.....	17
3.3.4	Maankäyttösuositukset.....	18
3.4	Rakennettu kulttuuriympäristö	19
3.4.1	Yhdyskuntarakenne ja asutuksen nykytila	19
3.4.2	Rakentamisen määrä ja rantaviiva.....	19
3.4.3	Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat alueet ja kohteet	19
3.4.4	Rakennetun kulttuuriympäristön inventointi	20
3.5	Arkeologinen kulttuuriperintö.....	21
3.6	Liikenne ja melualueet.....	23
3.7	Yhdyskuntatekniikka	25
3.8	Maanomistus.....	25
3.8.1	Emätilaselvitys	25
3.9	Väestö, rakentamispaine	25
3.10	Elinkeinot ja palvelut	26
3.11	Virkistys	26
3.12	Ympäristön häiriötekijät	26

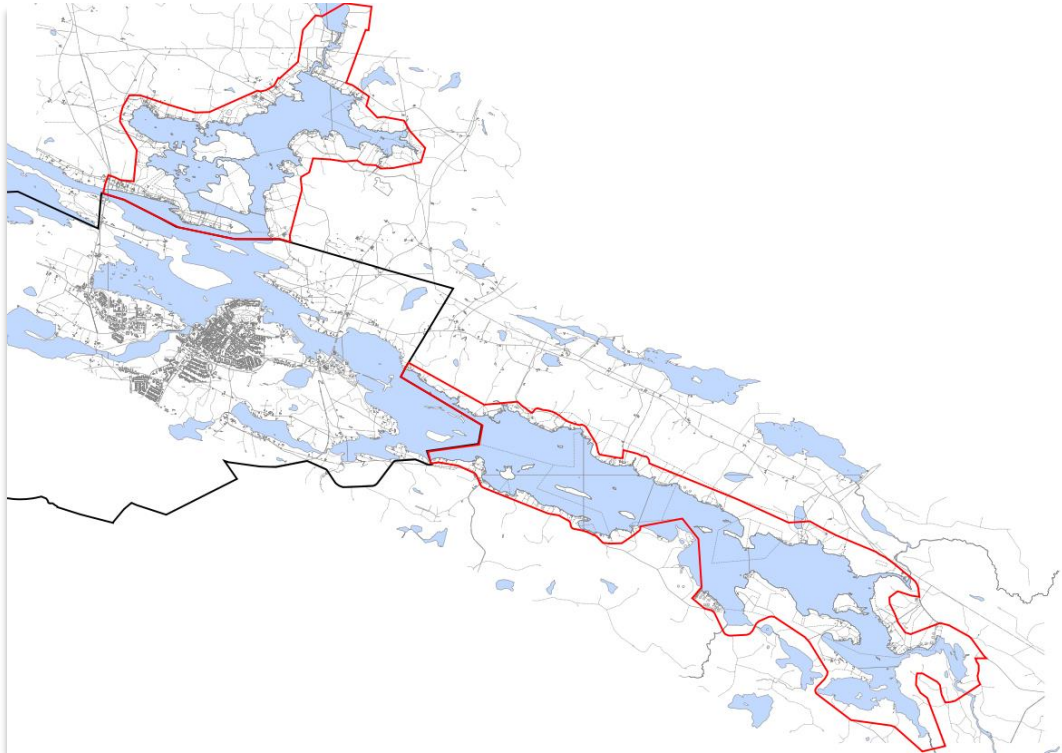
4	TAVOITTEET.....	29
4.1	Yleiset tavoitteet	29
4.2	Mitoitustavoitteet	29
4.3	Asukaskysely	29
5	RANTAOSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	31
5.1	Suunnittelun vaiheet	31
5.2	Osallistuminen ja vuorovaikutus	31
5.3	Luonnosvaiheen kuuleminen.....	32
5.4	Ehdotusvaiheen kuuleminen	32
6	RANTAOSAYLEISKAAVAN KUVAAUS.....	33
6.1	Kaava-alueen rajausta	33
6.2	Rantavyöhykkeen rajausta ja tulkinta	33
6.3	Yleiskaavan kuvaus.....	34
6.3.1	Kokonaisrakenne ja -mitoitus	34
6.3.2	Mitoitusperiaatteet	34
6.3.3	Kuvaus alueittain ja toimialoittain	36
6.3.4	Kaavamääräykset	46
6.4	Vertailevat tarkastelut.....	48
6.4.1	Muutos nykytilanteeseen.....	48
6.4.2	Valtakunnalliset ja seudulliset intressit.....	48
6.4.3	Tavoitteiden toteutuminen.....	50
7	YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	51
7.1	Arviointimenetelmät	51
7.2	Ympäristövaikutukset.....	51
7.2.1	Vaikutukset kyläkuvaan, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön	51
7.2.2	Vaikutukset luontoon, maa- ja kallioperään, veteen ja ilmastoon	52
7.2.3	Vaikutukset liikenteeseen ja infrastruktuuriin	53
7.3	Taloudelliset vaikutukset	53
7.4	Sosiaaliset vaikutukset	54
7.4.1	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	54
7.4.2	Vaikutukset maa- ja metsätalouteen, yritystoimintaan ja palveluihin	54
8	YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN.....	55
8.1	Detaljikaavoitus, muu suunnittelu ja toteuttamistoimenpiteet	55

1 JOHDANTO

Lammasjärvi sijaitsee Kuhmossa keskustaajaman pohjois- ja itäpuolilla. Alueella on noin 120 km rantaviivaa, ja suunnittelualue jatkaa suoraan keskustaajaman kaava-alueita. Kuhmoon on laadittu vuonna 2016 rantojen kehittämissuunnitelma (koskien koko kaupunkia, laatijana Sweco Ympäristö Oy). Suunnitelman mukaan Lammasjärven alue on tärkeä virkistyskäytön kannalta, ja sille kohdistuu rakentamispainetta. Ranta-alueet ovat pääosin yksityisessä omistuksessa, UPM:n maille on laadittu rantakaavoja. Maankäyttöä ohjaamaan on katsottu tarvittavan laajempi yleiskaava.

1.1 Suunnittelualue

Kuhmon Lammasjärven rantaosayleiskaava laaditaan Lammasjärven ranta-alueelle jatkaamaan suoraan keskustaajaman osayleiskaavoitettua aluetta. Alueella on noin 140 km rantaviivaa. Osalla alueista on rantakaavoja. Alueella on runsaasti saaria, joista osa on hyvin suuria.

Suunnittelualueen raja (keskustaajaman osayleiskaavan raja on esitetty kartalla mustalla viivalla)

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Suunnittelutilanne

2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto on päättänyt 30.11.2000 valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista, jotka on otettava kaavoituksessa huomioon. Tavoitteet on tarkistettu, ja uudistetut tavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018.

Uudistuksen myötä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
 - luodaan edellytykset alueiden ja yhdyskuntien kehittymiselle elinvoimaisina, vahvuuksia ja voimavaroja tehokkaasti ja kestävästi hyödyntäen
 - edistetään monikeskuksista, verkottuvaa ja hyvin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta
 - vastataan väestö- ja työpaikkakehityksen edellyttämiin tarpeisiin, luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi ja mahdollistetaan eri väestöryhmien tarpeita vastaava asuntotarjonta
 - luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen
 - edistetään saavutettavuutta, kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen sekä viestintään ja liikumiseen liittyvien palveluiden kehittämistä
2. Tehokas liikennejärjestelmä
 - edistetään liikennejärjestelmän toimivuutta, toimintavarmuutta ja turvallisuutta
 - edistetään vähähiilisyyttä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
 - varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin
 - ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja, jätetään riittävät suojaetäisyydet, tai riskit hallitaan muulla tavoin
 - suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, alueet tai toiminnot sijoitetaan riittävän etäälle häiriintyvistä kohteista
 - otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
 - huolehditaan luonnon- ja kulttuuriympäristöistä kestävällä tavalla, mikä on tärkeää elinkeinojen, väestön hyvinvoinnin ja alueiden identiteetin kannalta
 - huomioidaan valtakunnalliset inventoinnit
 - huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä
 - huolehditaan virkistysalueiden riittävydestä ja virkistysyhteyksien jatkuvuudesta
 - luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle, luonnonvarojen kestäväälle hyödyntämiselle sekä huolehditaan riittävän yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden säilymisestä
 - saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kehittämisedellytysten ja niille tärkeiden alueiden säilyminen (ei koske tätä aluetta)
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto
 - varaudutaan uusiutuva energiantuotannon tarpeisiin sekä huolehditaan kuljetusten ja varastoinnin toimivuudesta
 - sovitetaan tuulivoimarakentaminen ympäröivään maankäyttöön, sijoittaminen keskitetysti usean voimalan yksiköihin

- *turvataan merkittävien voimajohtojen ja kaasuputkien linjausten ja toteuttamismahdollisuudet, hyödyntäen olemassa olevia johtokäytäviä*

Lisäksi yleiskaavaa laadittaessa on huomioitava Maankäyttö- ja rakennuslain 39 § ja 73 §:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset.

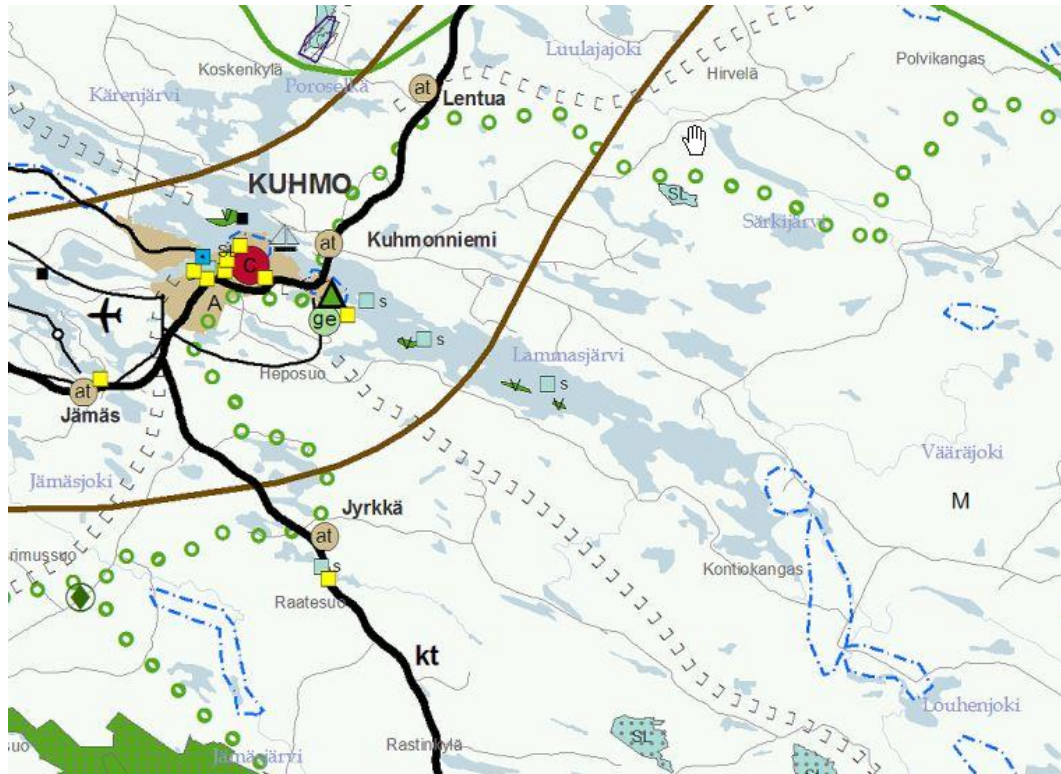
Tässä kaavatyössä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja yleiskaavan sisältövaatimuksista huomioidaan erityisesti toimivaan aluerakenteeseen, taloudellisuuteen, eheytyvään yhdyskuntarakenteeseen ja elinympäristön laatuun liittyviä tavoitteita. Lammasjärvellä tulee huomioida tavoitteet varautua sään ääri-ilmiöihin ja tulviin, huolehtia luonnon- ja kulttuuriympäristöistä kestävällä tavalla, huolehtia valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä huolehtia virkistysarvojen riittävydestä.

2.1.2 Maakuntakaava

Kuhmossa on voimassa neljä maakuntakaavaa:

- Kainuun maakuntakaava 2020 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.5.2007 ja Valtioneuvosto on vahvistanut kaavan 29.4.2009 (kokonaismaakuntakaava)
- Kainuun 1. vaihemaakuntakaava hyväksyttiin Kainuun maakuntavaltuustossa 19.3.2012 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 19.7.2013: kaava käsittelee Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueita sekä niiden melualueita, kaavassa ei ole merkintöjä Lammasjärven suunnittelualueella
- Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava on hyväksytty Kainuun maakuntavaltuustossa 1.12.2014 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 7.3.2016: kaavassa ei ole merkintöjä Lammasjärven suunnittelualueella
- Kainuun tuulivoimamaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 30.11.2015 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017, kaavassa ei ole merkintöjä Lammasjärven suunnittelualueella.

Kainuussa on vireillä kokonaismaakuntakaavan 2020 tarkistaminen. Kainuun kokonaismaakuntakaavan tarkistaminen käynnistyi maakuntavaltuuston päätöksellä 1.6.2015, ja kaavaluonnos oli nähtävillä kesällä 2018. Siinä osayleiskaavoitettavalle alueelle on esitetty valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Lentuankoski RKY-alue), luonnonsuojelukohteita (SL-kohde) sekä lähistölle moottorikelkkareittejä.

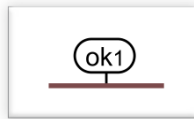
Ote Kainuun voimassa olevasta maakuntakaavasta.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa Lammasjärven alueelle on osoitettu virkistysalueita (saariin) sekä suojelualueita tai -kohteita (saariin ja Lentuankosken alueelle). Alueen itälaidassa on pohjavesialuetta, ja alueen lähellä kulkee moottorikelkkareittejä. Lentuankosken alue on valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue.

Kuhmon taajama lähialueineen kuuluu Kajaani-Kuhmo-Vartius -käytävään, joka on osa valtakunnallisesti tärkeää kansainvälistä Oulu-Kajaani-Arkangel -käytävää. Suunnittelumääräyksen mukaisesti käytävää kehitetään kansainvälisenä matkailu- ja liikennekäytävänä, jonka maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteen ja matkailun palveluihin sekä liikenne- ja kulttuuriympäristön laatuun.

Maakuntakaavaluonnoksessa rantojen käytölle on esitetty suunnittelumääräykseksi:

Ranta-alueita tulee kehittää viihtyisinä asumisen ja virkistysalueina huomioon ottaen vapaa-ajan, osa-aika- tai pysyvän asumisen tarpeet. Alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sähköisten palvelujen saatavuuteen, olemassa olevaan infrastruktuuriin sekä ympärivuotisen käytön edellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet, luonnon- ja maisema-arvot sekä vesi- ja energiahuollon järjestäminen.

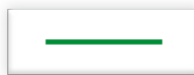

KAJAANI-KUHMO-VARTIUS -KÄYTÄVÄ

Kehittämismerkinnällä **ok1** esitetään Kajaani-Kuhmo-Vartius -käytävä. Se on Kainuussa osa valtakunnallisesti tärkeää kansainvälistä Oulu-Kajaani-Arkangel -käytävää.

Suunnittelumääräys:

Kajaani-Kuhmo-Vartius -käytävää kehitetään kansainvälisenä matkailu- ja liikennekäytävänä, jonka maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteen ja matkailun palveluihin sekä liikenne- ja kulttuuriympäristön laatuun. Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon korkealuokkaisen maantieliikenteen ja tietoliikennejohtojen tilavauudet ja rajoitukset ympäröivälle maankäytölle.

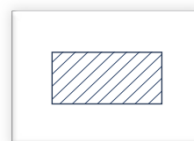

Luontomatkailun kehittämisalue

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä luontomatkailun kehittämisalueita, joihin kohdistuu vähintään maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä luonnon virkistyskäytön tai luontomatkailun kehittämistarpeita ja kehittämisresurssien kohdentamista, luonnon monikäytön ja luonnonsuojelun yhteensovittamistarpeita, ulkoilu- ym. reitistöjen kehittämistarpeita, matkailuelinkeinojen maankäytöllisten edellytysten turvaamistarpeita sekä maa- ja metsätalouden edellytysten turvaamis- ja yhteensovittamistarpeita muun maankäytön kanssa.

Suunnittelumääräys:

Alueita kehitetään luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kohdealueina. Luontomatkailua palvelevat rakenteet pyritään keskittämään näille alueille. Alueilla tulee varautua merkittäviin matkailijamäärien kasvuun ja kansainväliseen yhteistyöhön. Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen sekä luonnon- ja kulttuuriarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura -alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Metsätaloustalouteen tarkoitetuilla alueilla ei saa rajoittaa nykyisestään metsätalouden toimintaedellytyksiä.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS KULTTUURIHISTORIALLINEN KOHDE TAI ALUE

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja rakennetut kulttuuriympäristöt.

Suunnittelumääräys:

Alueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet sekä turvata merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviran omaiselle tilaisuus antaa lausunto.

TÄRKEÄ POHJAVESIALUE

Merkinnällä osoitetaan vedenhankinnan kannalta tärkeät (1. luokan) ja vedenhankintaan soveltuvat (2. luokan) pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys:

Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueista tai suojattava niin, että pohjavesialueen käyttökelpoisuus vedenhankintaan ei vaarannu. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

VIRKISTYSALUE

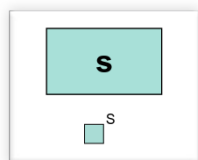
Merkinnällä V osoitetaan vähintään seudullisia virkistysalueita ja seudullisesti merkittäviä virkistysalueita ja virkistyskäytön kehittämisalueita taajama-alueiden ulkopuolella. Maakuntakaavassa virkistysalueeksi osoitetulla alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen sekä luonnon ja ympäristöarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura -alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto.

Rakentamismääräys:

Alueelle saa rakentaa yleistä virkistyskäyttöä varten tarkoitettuja rakennuksia. Valtion retkeilyalueille sallitaan niiden yleisen virkistystoiminnan kannalta tarpeellinen rakentaminen.

SUOJELUALUE TAI -KOHD

Merkinnällä S osoitetaan maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät maankäyttö- ja rakennuslain tai vesilain nojalla suojellut tai suojeltavaksi tarkoitetut alueet sekä valtion maalla olevat Metsähallituksen päätöksellä muodostetut tai muodostettavat virkistys-, suojelu- tai ympäristöarvometsät. Alueilla on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suojelumääräys (MRL 30.2 §):

ennen vallitsevien olosuhteiden muuttamiseen tähtääviä toimenpiteitä on ao. erityisviranomaiselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen. Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen suojeluarvojen säilymiseen. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen.

2.1.3 Kuhmon maankäyttöstrategia

Kuhmossa ei ole varsinaista maankäyttöstrategiaa. Kuhmon kaupunkistrategia, *Kuhmostrategia*, on hyväksytty kaupunginvaltuuston kokouksessa 17.10.2017.

Strategian mukaan tavoitekuvana on Kuhmo – globaalisti tunnettu biotalouden menestystarina metsän keskellä. Tavoitekuva perustuu seuraaviin vahvuuksiin:

- Metsäklusteri, puutuoteosaaminen, biotalous
- Puhdas luonto ja asuinympäristö
- Maailman kamarimusiikin pääkaupunki
- Hyvän kasvun ja oppimisen ympäristö
- Kiehtova sijainti idän ja lännen rajalla

Maankäyttöön liittyvänä vahvuutena strategiassa korostuu puhdas luonto ja asumisympäristö. Strategian mukaan Kuhmo on yli sadan kosken ja puolen miljoonan hehtaarin metsä, metsästäjien, kalastajien, luontoihmisten ja mökkiläisten paikkakunta, jossa on tilaa ajatella ja voida hyvin avaran tähtitaivaan alla ilman valo- ja melusaastetta. Silmä lepää myös poikkeuksellisen kauniissa rakennuksissa kuten kirjasto, Juminkeko, Tuupalan puukoulu ja Kuhmo-talo.

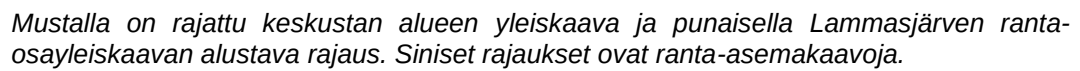
2.1.4 Yleiskaavat

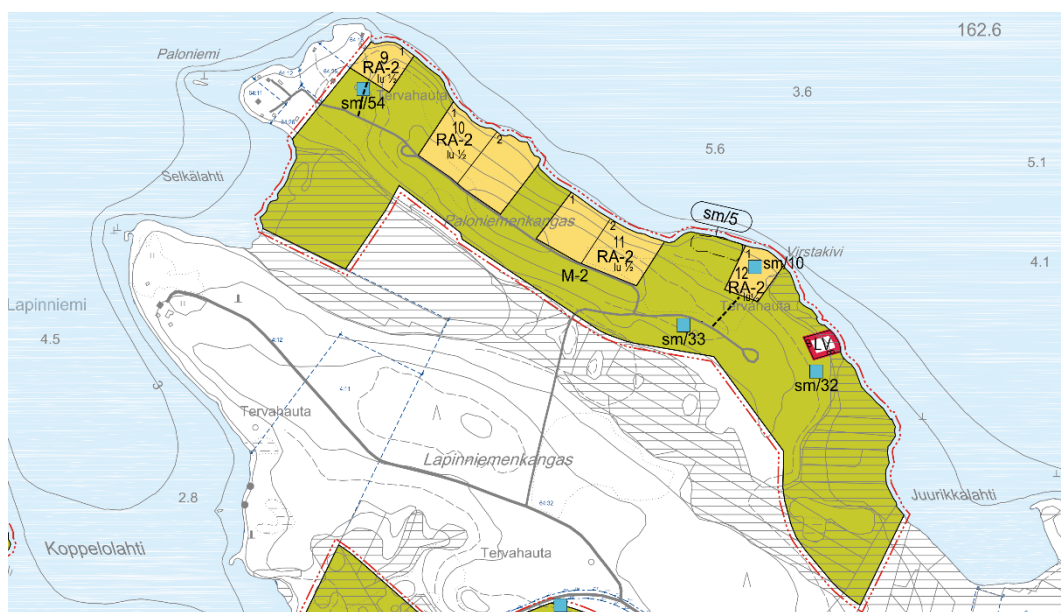
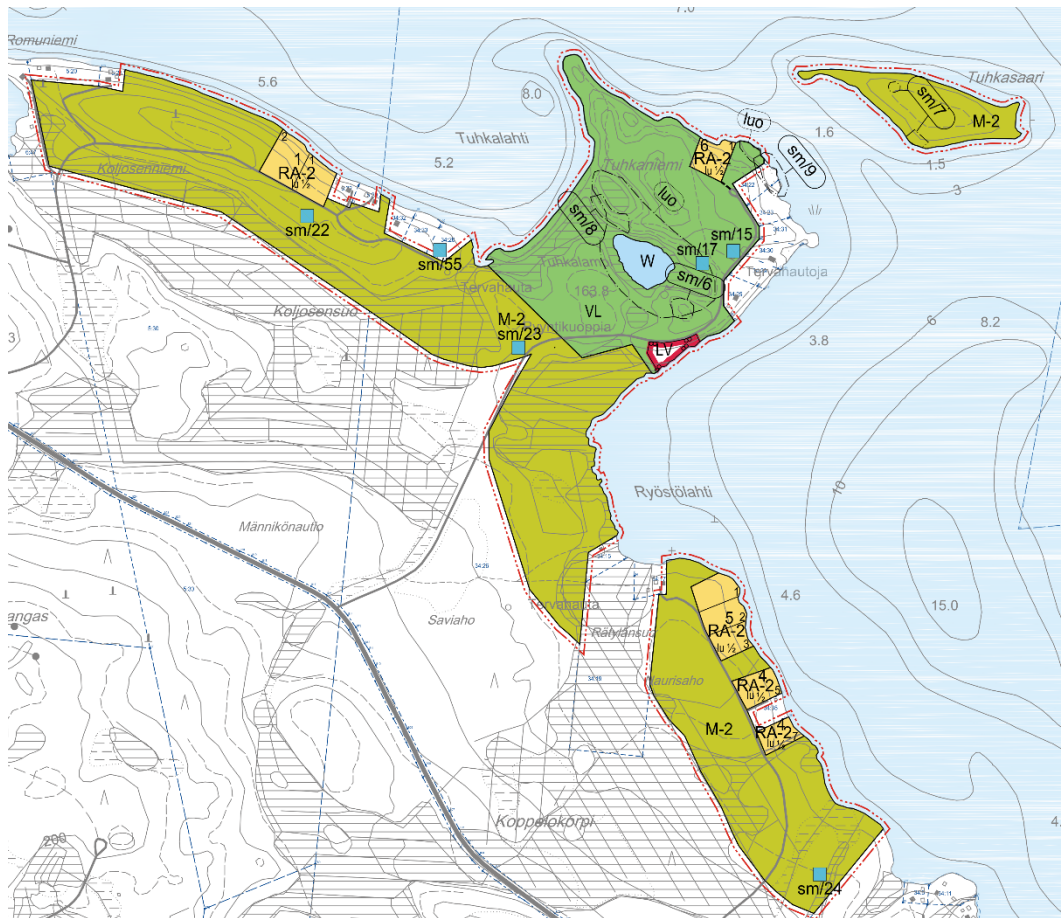
Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa.

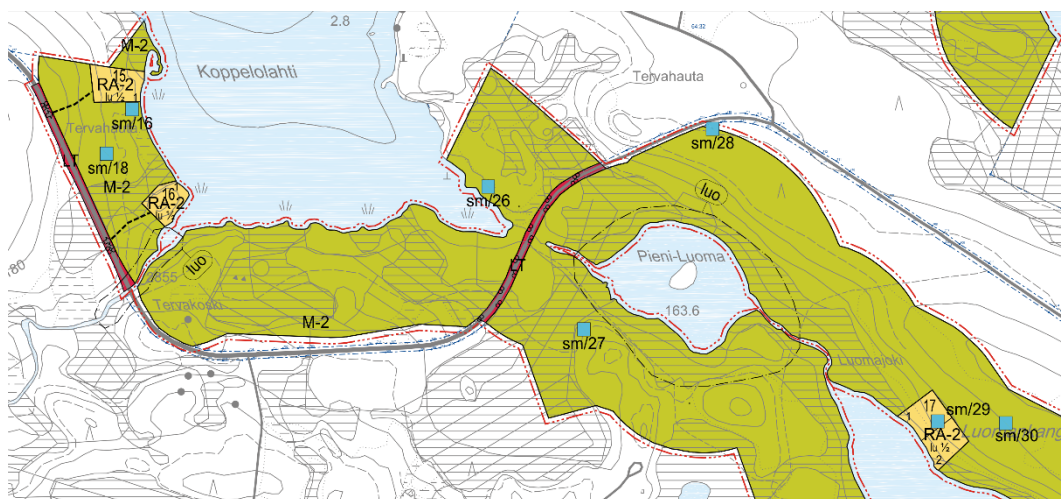
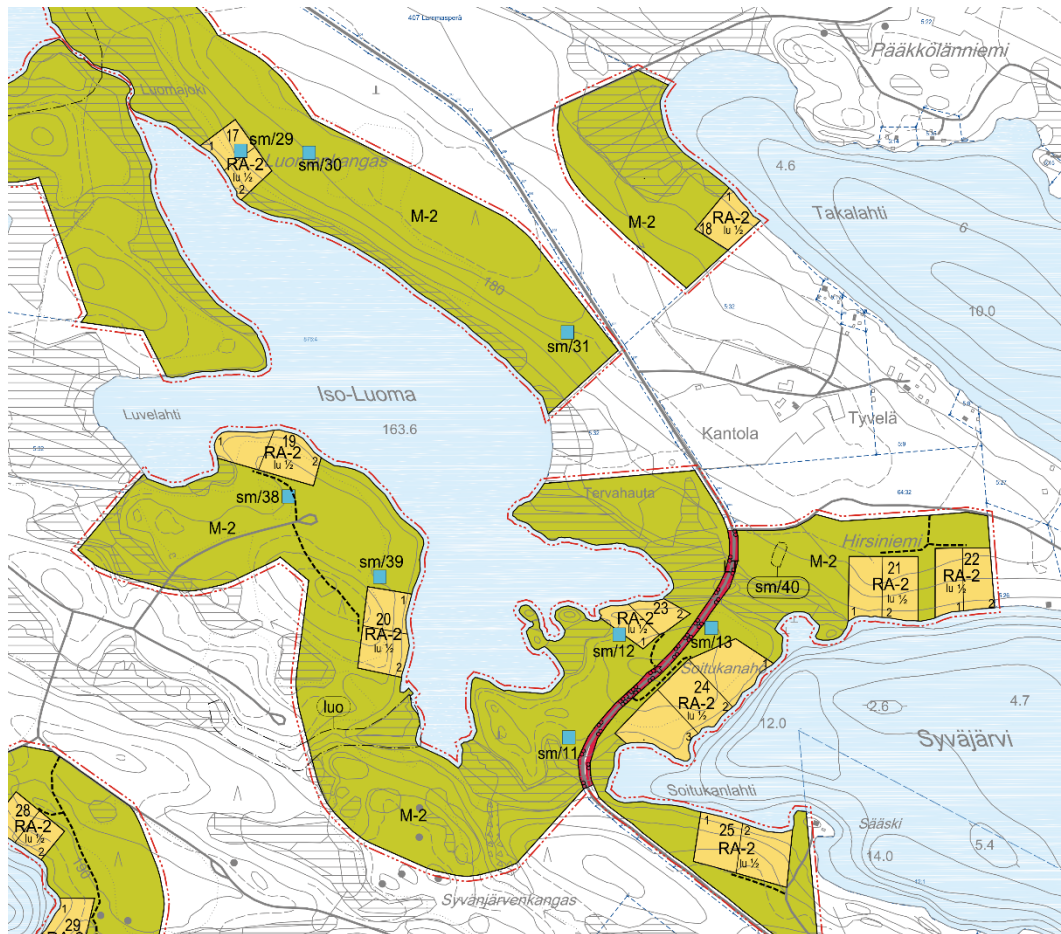
2.1.5 Asemakaavat

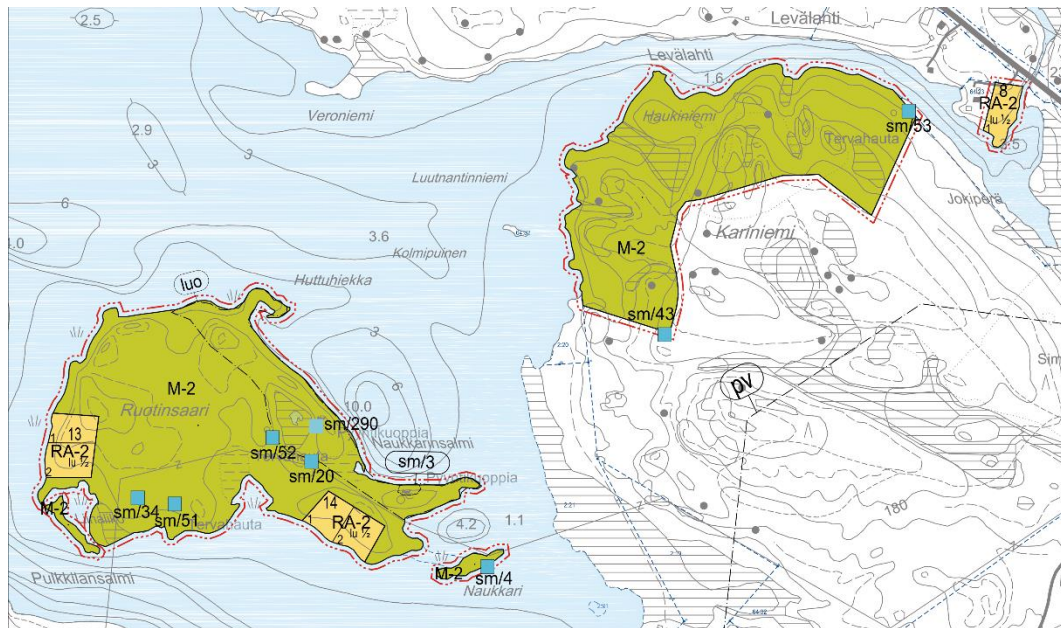
Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavoja, mutta alueella on ranta-asemakaavoja. Ranta-asemakaavat jäävät voimaan yleiskaavaan laadinnan jälkeenkin.

Alla olevalla kartalla näkyvät Lammasjärven, Iso-Kupsusen ja Leppiniemen rantakaavat (sininen raja) sekä Kuhmon keskustaajaman osayleiskaava (musta raja). Lammasjärven osayleiskaavan alustava raja on esitetty punaisella. Osayleiskaavan rajauskartan jälkeen on kuvat alueen ranta-asemakaavojen sisällöistä.

2.1.6 Rakennusjärjestys

Kuhmon kaupunginvaltuusto on hyväksynyt rakennusjärjestyksen 15.9.2015.

2.1.7 Pohjakartta ja kiinteistöt

Suunnittelussa käytetään Maanmittauslaitoksen kartta-aineistoa.

3 PERUSSELVITYKSET

3.1 Yleistä

Kaavan taustaselvityksinä on laadittu luontoselvitys sekä kulttuuriympäristöselvitys, jossa tarkastellaan maiseman ominaispiirteitä yleisesti sekä kulttuurimaisemaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä. Arkeologinen inventointi on laadittu kesällä 2019.

Liikenne- ja meluselvityksiä ei ole tehty. Tiedot liikennemääristä on saatu liikenneviraston liikennemääräkartasta vuodelta 2017. Tiedot teoreettisista melualueista pohjautuvat laskentoihin vuodelta 2017 (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus).

3.2 Luonnonympäristö

3.2.1 Luontoselvitys

Alueelle on laadittu kaavatyön yhteydessä luontoselvitys. Se on erillisenä raporttina tämän kaava-aineiston liitteenä.

Luontoselvityksessä kuvataan Kuhmon Lammasjärven osayleiskaava-alueen luonnon yleispiirteet ja luontoarvojensa puolesta arvokkaat ja huomioitavat kohteet sekä annetaan suositukset maankäytölle alueen luontoarvojen huomioimiseksi.

Kaava-alueelta on kartoitettu luonnonsuojelulain suojellut luontotyytit, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt ja vesilain luontotyytit sekä uhanalaiset luontotyytit ja muut luontoarvojensa puolesta huomioitavat kohteet. Uhanalaisen, luontodirektiivin mukaisen sekä muun huomionarvoisen lajiston esiintyminen on selvitetty olemassa olevan tiedon ja maastokartoitusten perusteella. Luontoselvitys painottuu kasvillisuuteen ja luontotyypeihin. Maastokartoitukset kohdistettiin esitietojen perusteella alueille, joilla arvioitiin olevan erityisen arvokasta lajistoa ja elinympäristöjä.

Luontoselvityksen mukaan Lammasjärven osayleiskaava-alueen luonto on yleispiirteiltään karua. Metsät ovat talouskäytössä olevia pääosin mäntyvaltaisia kangasmetsiä. Suot ja soistumat on ojitettu metsätalouskäyttöön. Asutus järven rannoilla on harvaa. Luonnontilaisimmat alueet kaava-alueella ovat pienialaisia soita, hiekkarantoja sekä kalliorantoja, joille järven rantavyöhykkeeseen on jätetty suojapuustoa. Luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset alueet on rajattu arvokkaina luontokohteina. Ne ovat pienialaisia ja erillisiä luonnon monimuotoisuutta lisääviä kohteita muuten käsitellyssä metsäluonnossa. Nämä on syytä ottaa maankäytön suunnittelussa huomioon. Huomionarvoisista lajeista liito-oravaa (luontodirektiivi liite II) esiintyy Lentuankoskella. Luontoselvityksen yhteydessä ei ole tehty erillisiä pesimälinnusto- tai muun eläimistön selvityksiä. Selvityksessä on kuitenkin rajattu linnustollisesti arvokkaina kohteina maastokäynneillä havaitut loppiluodot ja linnustoltaan monipuolisia alueita.

Lentuankoski kuuluu Natura 2000 -alueeseen Lentuan alue (FI1200251, SAC). Lentuankoskella on kaksi yksityismaan suojelualueita; Lentua/Niska-aho (YSA117907) ja Lentua/Koski (YSA117922). Lentua on rantojensuojeluohjelman kohde ja se kuuluu Metsähal-

lituksen Lentuan luonnonsuojelualueeseen (ESA110029), joka on keskeinen osa Ystävyyden puistoa ja Ystävyyden luonnonsuojelualueita, joka on Suomen ja Venäjän rajan yli toimiva puistopari. Lammasjärven eteläosan vesialue ja sinne sijoittuva Kuikkasaari on Metsähallituksen Suomi 100-ohjelmaan kuuluvaa suojelualueita. Suojelualueista perustetaan yksityismaan luonnonsuojelualueita.

3.2.2 Vesistö ja pohjavedet

Sotkamon reitillä sijaitsevan Lammasjärven pinta-ala on 46,8 km². Lammasjärven valuma-alue, järvi mukaan lukien, on 3 444 km² ja järvisyys 10,8 %. Poroselkään laskeva Lentua muodostaa valuma-alueesta runsaat puolet, eli 2 045 km². Saunajoen-Kesselijoen osavaluma-alue on 891 km². Lammasjärvi on pintavesityypiltään suuri humusjärvi, joka ei ole voimakkaasti muutettu. Järven ekologinen tila on hyvä.

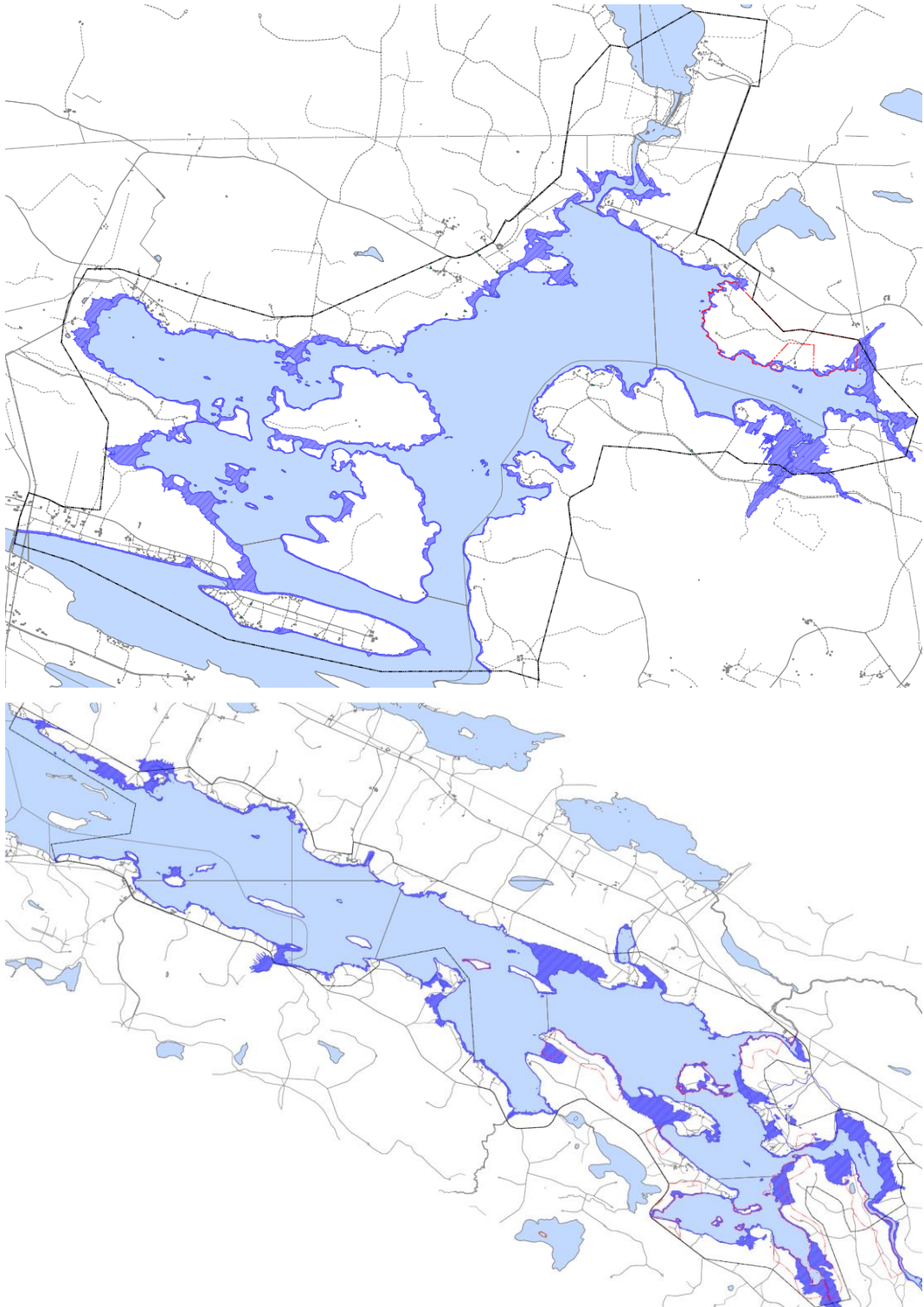

Lammasjärven Poroselkä.

Kaava-alueen itäpäässä on pohjavesialue Kähkölänkangas (1129061), joka on vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Pohjavesialueen koko on 1,6 km² ja sen muodostumisalueen pinta-ala on 0,98 km². Pohjavesialue Kylmäkangas (1129062) sijaitsee edellisestä kaakkoon, jatkuen kaava-alueen ulkopuolelle. Kylmäkangas on vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Se on kooltaan 4,66 km² ja sen muodostumisalueen pinta-ala on 2,94 km². Kaava-alueen Lammasjärven länsi- ja eteläpuolella 1-2 km etäisyydellä ovat vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet Tönölä (1129002), Mammarkaivo (1129001) ja Multikangas (1129003B).

3.2.3 Tulva-alueet

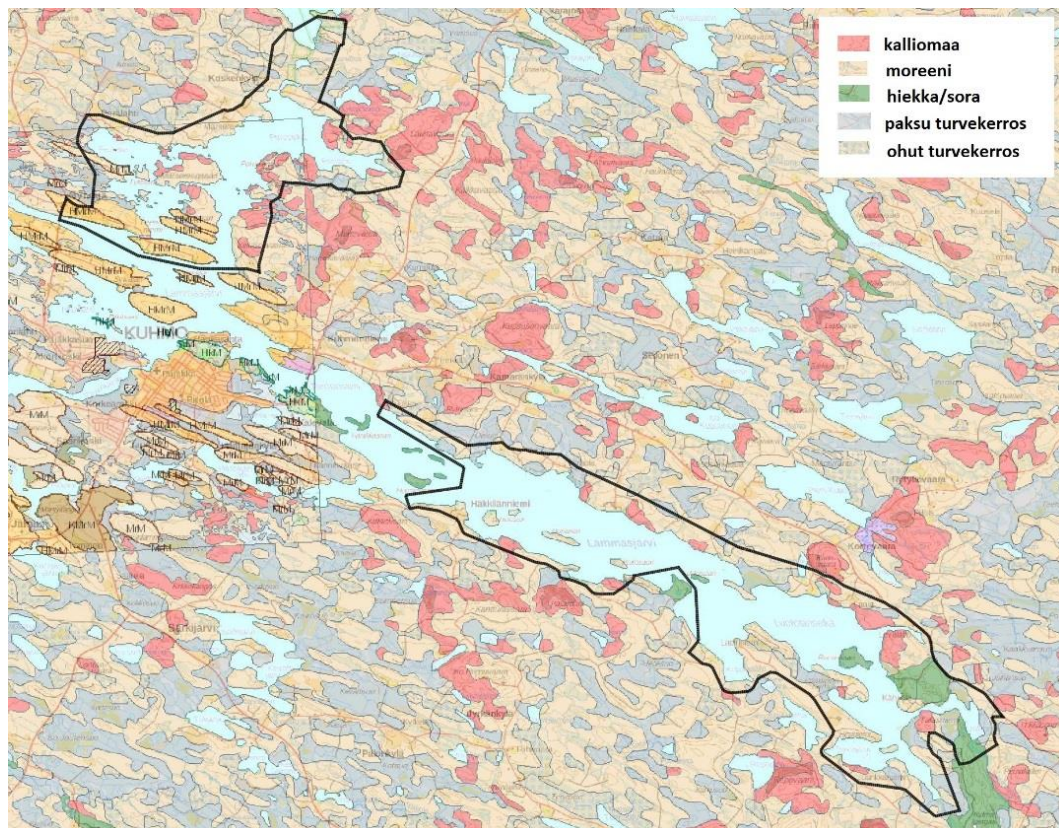
Kainuun ympäristökeskus on määritellyt Lammasjärvelle keskimäärin kerran sadassa vuodessa sattuvan mitoitustulvan huipun vedenkorkeudeksi +164,57 m korkeusjärjestelmässä N60, joka vastaa Kuhmossa korkeusjärjestelmässä N2000 korkeutta +164,84. Korkeuskäyrä saatiin kartalle käyttäen Maanmittauslaitoksen korkeusmallia 2 m. Aineistosta interpoloitiin korkeuskäyrä (N2000) +164,84, joka rajaa kartalla Maanmittauslaitoksen maastotietokannan vesistöviivan kanssa tulvauhka-alueen.

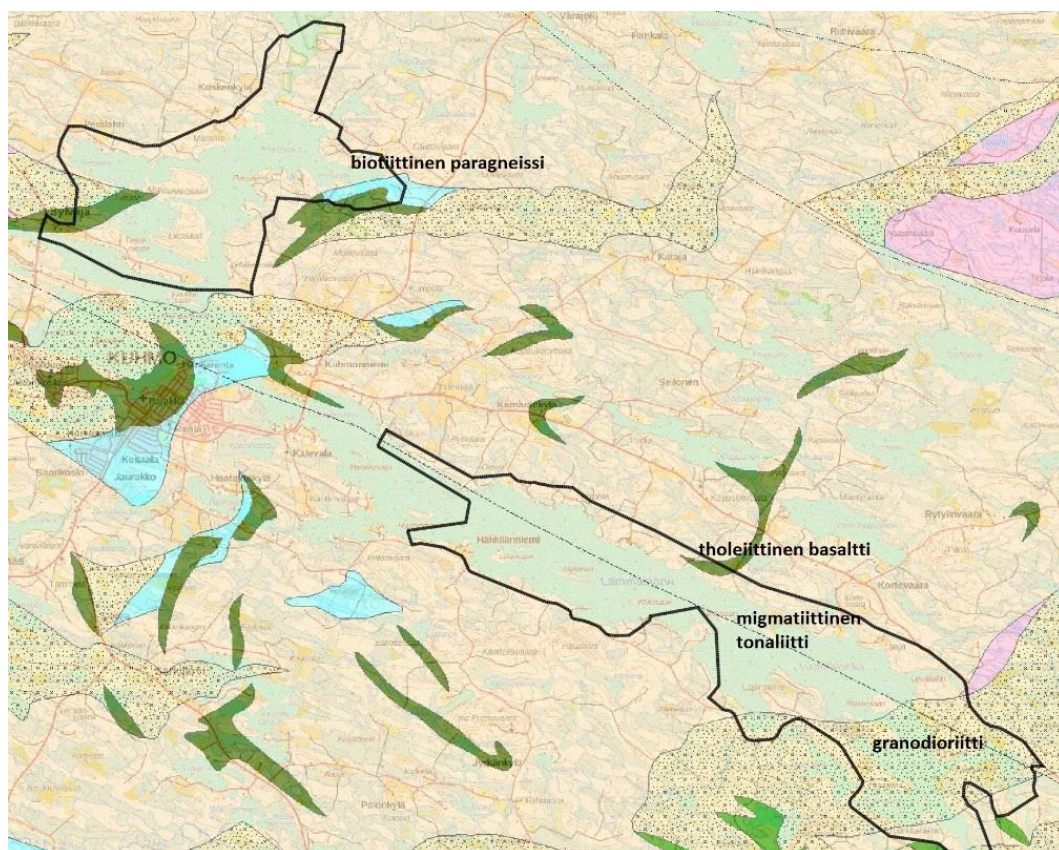
Kartat tulvauhan alaisista alueista.

3.2.4 Maa- ja kallioperä

Kaava-alueella yleisin maalaji on moreeni. Pääosa moreenista on mannerjäätikön alla syntyntä pohjamoreenia, joka muodostaa kallioperän muotoja noudattelevan vaihtelevan paksuisen, yleensä alle 5 m:n peitteen. Pohjamoreeni on suurimmaksi osaksi hiekkamoreenia (savipitoisuus alle 5 %). Alavimmilla seuduilla, kuten Teeriniemen alueella, on hienoainesmoreenia (savipitoisuus yli 5 %) (Saarelainen ja Häikiö 2003). Kalliopaljastumia on eri puolilla kaava-aluetta. Kähkölänkangas ja Kylmälänkangas kaava-alueen itä- ja kaakkoisosassa kuuluvat luode-kaakko/etelä -suuntaiseen harjuun. Soiden kohdalla maaperä on turvetta.

Alueen maaperä (gtk.fi/maankamara).

Alueen kallioperä koostuu lähes kauttaaltaan tasarakeisesta graniitista tai juovaisesta gneissigraniitista (Saarelainen ja Häikiö 2003). (Kuva gtk.fi/maankamara).

3.3 Maisema

3.3.1 Maisemaselvitys

Alueelle on laadittu kaavatyön yhteydessä maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys. Se on erillisenä raporttina tämän kaava-aineiston liitteenä. Selvityksessä tarkastellaan maisemaa ja sen arvoja mm. maisemakuvan ja maisemarakenteen analysoinnin kautta. Selvityksessä kulttuurimaisemalle tyypillisiä piirteitä käydään läpi koko Lammasjärven rantaosayleiskaavan kattamalla alueella. Selvityksessä annetaan maankäyttösuositukset yleiskaavoitusta ja rakennuspaikkojen sijoittelua varten.

Maisemaselvityksen lähtökohdiksi on analysoitu karttatarkasteluna alueen korkokuvaa ja maisemarakennetta, maiseman elementtejä (mm. avoimet ja sulkeutuvat alueet, rajapinnat ja reunavyöhykkeet) sekä aluekokonaisuuksia. Analyysiä on täydennetty maastokäynnillä 4.7.2018. Maastossa alue kierrettiin yleispiirteisesti sekä tarkasteltiin lähtökohtien pohjalta valittuja alueita tarkemmin.

inventoitu. Perinnemaisemia on etsitty luontoselvityksen yhteydessä, mutta selkeästi havaittavia alueita, kuten avoimia ketoja tai kuivia niittyjä, ei ole löytynyt.

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen mukaan maisemassa alueelle tyypillisinä erityispiirteinä erottuvia, arvokkaita vaalittavia alueita ovat peltoaukeat, kalliorannat, avoimet suoalueet sekä harjut ja hiekkakankaat. Alueella on paljon myös pienialaisia luontokohteita, kuten kalliokkoja, niemenkärkiä ja hiekkarantoja. Ne huomioidaan rakennuspaikkojen sijoittelussa. Esimerkiksi kalliokot jätetään rakentamattomiksi.

Maisemasta on maastotyön ja karttatarkastelun pohjalta erotettu kokonaisuuksia, jotka erottuvat erityisinä arvoalueina. Arvoalueisiin kuuluu kulttuurimaisemakokonaisuuksia, joihin liittyy myös arvokasta rakennusperintöä ja viljelysalueita, sekä erityisinä hahmottuvia ranta-alueita, jotka ovat kehitettävissä esimerkiksi vetovoimaisina loma-asumiseen hyvin soveltuvina paikkoina. Arvoalueita ovat:

- Koskenkylän asutus ja ympäröivät pellot (Kuusisto/Mantere ja Pitkänieniemi)
- Lentuankoski ranta-alueineen
- Lentuankosken vanhan koulun pihapiiri
- Sylväjän asutuskokonaisuus peltoinen
- Teeriniemen maisemapelto ja pihapiiri
- Häkkilänniemen pellot, asutus ja tiemaisema
- Joukolan pihapiirit ja taustan peltoalue
- Luhtaniemi ja Vanhalahti
- Syväsalmi
- Levälahti
- Väinäsalmi

3.3.4 Maankäyttösuositukset

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen pohjalta on määritelty maankäyttösuositukset rantaosayleiskaavaa varten. Suositusten mukaan yleiskaavoituksessa ja alueen rakennuspaikkojen sijoittelussa tulee huomioida:

- maaston (maaperän) asettamat rajoitteet: suopainanteet (laaksot) tulisi pääosin jättää rakentamiselta vapaaksi
- peltoaukeiden ja muiden maisemassa avoimien ja maisemaa avaavien elementtien korostaminen, esim. pusikoituneiden alueiden raivaaminen
- kulttuurimaisemien, maisemakokonaisuuksien vaaliminen: peltojen ja vanhojen pihapiirien luomien kokonaisuuksien säilyttäminen, näkymien säilyttäminen
- rantakallioiden ja -kivikkojen säilyttäminen rakentamattomina, maisemaa monipuolistavina kohteina
- harjuvyöhyke tulisi jättää rakentamiselta vapaaksi, mahdollinen rakentaminen tulee sijoittaa rantavyöhykkeelle mahdollisimman lähelle vesirajaa
- kangasmaastovyöhyke keskeisiltä osiltaan virkistysalueeksi, mahdollinen uusi rakentaminen rantavyöhykkeelle
- erilaisten metsätyyppien ja soiden vaaliminen osana ulkoilumaisemaa
- maanottoalueen maisemointi toiminnan lakattua

- hakkuualueiden tarkka suunnittelu rakennettujen alueiden ja kulkuteiden läheisyydessä
- Lentuankosken aluetta tulee kehittää luonnonarvojen ja virkistysmahdollisuuksien kautta
- uutta rakentamista voidaan osoittaa suoalueiden ulkopuolisille rantavyöhykkeen osille.

3.4 Rakennettu kulttuuriympäristö

3.4.1 Yhdyskuntarakenne ja asutuksen nykytila

Kuhmon seudulle muodostui vakinaista asutusta 1500- ja 1600-lukujen vaihteessa mm. Katerman ja Lammasjärven kyliin, jotka olivat osa Sotkamon pitäjää. Vanhin asutus sijoittui pääasiassa järvien rannoille. Peltoviljelyn yleistymisen myötä talojen paikat alettiin valita vähemmän hallanaroilta paikoilta, vaarojen rinteiltä. Kuhmon seudulle ei kuitenkaan syntynyt muualle Kainuun seudulle tyypillistä vaara-asutusta, koska alueella ei ole suuria ja laakeita vaaroja.

Nykyään suunnittelualueen rakentaminen on järvien rannoilla. Vakituinen asutus sijaitsee pääosin hieman etäämmällä vesirajasta, yleensä peltojen ympäröimänä. Lomarakentaminen taas on sijoittunut hyvinkin lähelle järveä.

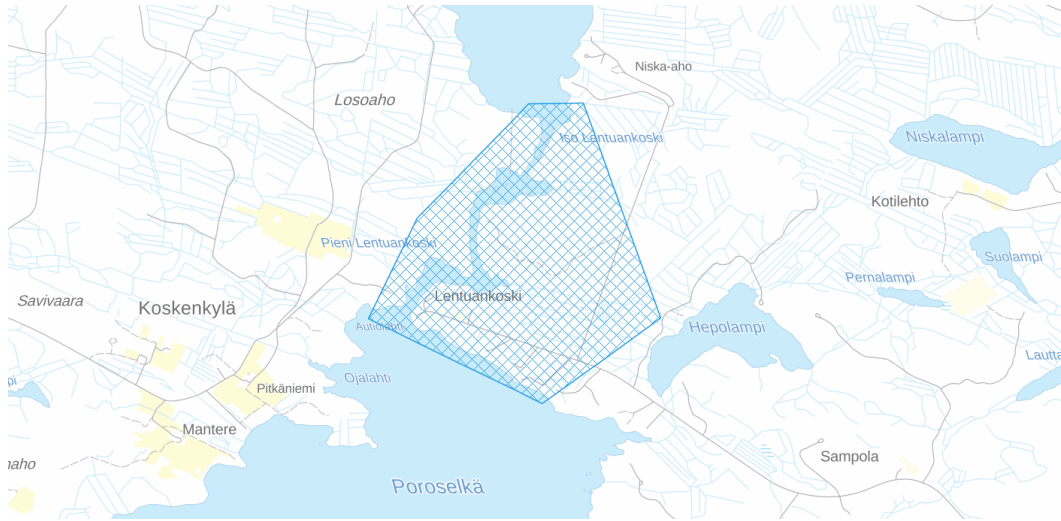
3.4.2 Rakentamisen määrä ja rantaviiva

Suunnittelualueen pohjoisemmalla osalla rantaviivaa on yhteensä 59,2 kilometriä, muunnettuna tämä on 36,8 km. Pohjoisella osalla on yhteensä 128 rakennuspaikkaa, näistä lomarakennuksia 100, asuinrakennuksia 25 sekä matkailu- ja liikerakennuksia yhteensä kolme.

Eteläisellä osalla rantaviivaa on 80,9 km, muunnettuna 50,4 km. Rakennuspaikkoja on yhteensä 145, näistä lomarakennuksien 117 ja asuinrakennusten 27.

3.4.3 Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat alueet ja kohteet

Poroselän pohjoisrannalla sijaitseva Lentuankoski kuuluu valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) edustavaan kokonaisuuteen Tervanpolton muistomerkit.

Valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä Tervanpolton muistomerkki edustava Lentoankoski (Kuva Museoviraston karttapalvelu)

Kainuun maakuntakaavan 2020 (vahvistettu 2009) mukaan suunnittelualueella ei sijaitse maakunnallisesti arvokkaita alueita tai kohteita.

Vuonna 2017 valmistuneen päivitysselvityksen *Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet* mukaan suunnittelualueella ei ole maakunnallisesti arvokkaiksi määriteltäviä alueita tai kohteita.

3.4.4 Rakennetun kulttuuriympäristön inventointi

Alueelle on laadittu kaavatyön yhteydessä maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys. Se on erillisenä raporttina tämän kaava-aineiston liitteenä. Selvityksessä kulttuurimaisemalle ja rakennetulle kulttuuriympäristölle tyypillisiä piirteitä käydään läpi koko Lammasjärven rantaosayleiskaavan kattamalla alueella.

Kulttuurimaisemaa sekä rakennettua kulttuuriympäristöä edustavat kohteet on inventoitu maastossa 4.7.2018. Maastossa alue on kierretty järvien ympäri ja maisemaa ja rakennettua ympäristöä on tarkasteltu pääasiassa teiltä ja pihapiireistä käsin. Aikaisemmin arvokkaiksi määritellyt rakennettua ympäristöä edustavat kohteet on kuvattu ja inventoitu. Niiden lisäksi on käyty läpi ja tarkistettu maastossa rakennus- ja huoneistotietojen (rahu) pohjalta suunnittelualueella sijaitsevat, ennen vuotta 1960 rakennetut kohteet.

Vuonna 2006 ilmestyneeseen julkaisuun *Rajalla – Kuhmon kulttuuriympäristöohjelma* on koottu inventointien pohjalta tietoja kunnan alueella sijaitsevasta rakennusperinnöstä. Kulttuuriympäristöohjelmassa mainitaan suunnittelualueella sijaitsevana arvokkaina kohteina:

- Häkkilä sekä Joukola ja Luotola, Lammasjärvi
- Koivula, Häkkilä
- Komula ja Laitila, Sylväjä
- Lentoankosken koulu

- Pitkäniemi, Koskenkylä
- Tyrävaaran puolustusasemat

Kaavatyön yhteydessä laaditun inventoinnin perusteella Lammasjärven rantaosayleiskavassa huomioitavia arvokkaita alueita ja kohteita ovat pääasiassa ne alueet ja kohteet, jotka on jo aikaisemmissa inventoinneissa määritelty arvokkaiksi:

- Laitila
- Komulan aitta
- Pitkäniemi
- Kuusisto
- Lentuankosken koulu
- Häkkilä
- Koivula
- Luotola ja Joukola

Arvokkaat rakennettua kulttuuriympäristöä edustavat aluekokonaisuudet ja kohteet on huomioitu kaavaratkaisussa.

3.5 Arkeologinen kulttuuriperintö

Osayleiskaava-alueelle on laadittu arkeologinen inventointi kesällä 2019 (Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu, 4.6.-11.6.2019). Erillinen raportti on kaava-aineiston liitteenä. Sen mukaan suunnittelualueelta (pois lukien ranta-asemakaavojen alueet) tunnettiin ennen vuoden 2019 inventointia seitsemän muinaisjäännöskohdetta sekä neljä kulttuuriperintökohdetta. Niiden lisäksi peruskartoille on merkitty useita tervahautoja.

Inventoinnissa tarkastettiin 6 tunnettua kiinteää muinaisjäännöstä, joista kolme luokiteltiin mahdolliseksi muinaisjäännökseksi ja yksi löytöpaikaksi. Selvityksessä kartoitettiin 60 uutta muinaisjäännöskohdetta, joista suurin osa on tervahautoja, 11 kulttuuriperintökohdetta ja 5 muuta kohdetta. Lisäksi kirjattiin 12 kulttuuriperintökohdetta Lentuan koskelta, jotka on inventoitu vuonna 2018 (Raportti J. Itäpalo 2018). Iso Lentuankosken itäpuolella merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin kuuluvan Tervanpolton muistomerkit (tunnus 1302) alueella suurin osa peruskartoille merkityistä tervahautoista on tuhoutunut.

Inventoinnin jälkeen ovat harrastajat löytäneet Kuhmosta metallinetsinnässä runsaasti rautakautisia esineitä. Uusista löytöpaikoista Jokiperä (1000036022), Kiteeniemi (1000036026) ja Honkinen W (1000036031) sijaitsevat kaavan suunnittelualueella. Löydöt eivät olleet tiedossa inventoinnin aikana, joten niiden löytöpaikkoja ei tarkastettu. Näistä Kiteenniemen lähistöllä sijaitsee uusi rakennuspaikka, jonka tarkastuksessa ei löytynyt viitteitä rautakaudesta. Jokiperän alueelle ei ole suunnitteilla muuttuvaa maankäyttöä. Metsätie alueelle oli inventoinnin aikana poikki, joten paikalla ei käyty. Honkisen saarelle ei myöskään ole suunnitteilla uusia rakennuspaikkoja, joten saarella ei käyty. Kiteeniemellä inventoitiin löytöpaikan itäpuolella uusi rakennuspaikka, mutta silmämääräisesti ja muutamissa lapionpistoissa sen alueella ei havaittu merkkejä rautakaudesta. Väinäsalmen rautakautisen putkikirveen löytöpaikan määrittäminen asuinpaikaksi jäi epävarmaksi.

Kaava-alueelle on arkeologisen inventoinnin tulosten pohjalta merkitty seuraavat muinais-
muistokohteet ja -alueet:

sm-1	Kallioniemi	sm-30	Orisuo Mökkiranta
sm-2	Koppelokorpi	sm-31	Orisuo 2
sm-3	Koppelolahdenkangas	sm-32	Orisuo 3
sm-4	Lapinniemenkangas 1	sm-33	Orisuo länsi
sm-5	Lapinniemenkangas 2	sm-34	Mustapuro 2
sm-6	Lapinniemenkangas 3	sm-35	Keltasenvaara
sm-7	Kantola	sm-36	Kieriniemi 1
sm-8	Hirsiniemi 1	sm-37	Kieriniemi 2
sm-9	Hirsiniemi 2	sm-38	Kieriniemi 3
sm-10	Luomankangas	sm-39	Poroniemi
sm-11	Härkäkangas	sm-40	Hyvösenniemi
sm-12	Talasniemi 1	sm-41	Purola
sm-13	Talasniemi 2	sm-42	Hepokangas
sm-14	Talasniemi 3	sm-43	Kotisuo
sm-15	Jokiperä	sm-44	Lentuankoski itä
sm-16	Kähkölänkangas	sm-45	Lentuankoski itä 2
sm-17	Kähkölänkangas 2	sm-46	Lentuankoski itä 3
sm-18	Kähkölänkangas 3	sm-47	Lentuankoski itä 4
sm-19	Haarakangas etelä	sm-48	Likosaari 1
sm-20	Kortelahti	sm-49	Likosaari 2
sm-21	Kortelamminkangas	sm-50	Likosaari 3
sm-22	Kiteeniemi 1	sm-51	Likosaari 4
sm-23	Kiteeniemi 2	sm-52	Likosaari 5
sm-24	Hiiliniemi	sm-53	Mantereensaari 1
sm-25	Ollinsuo	sm-54	Mantereensaari 2
sm-26	Pitkäkangas etelä	sm-55	Mantereensaari 3
sm-27	Ranta-aho	sm-56	Teeriniemi
sm-28	Rytiaho länsi	sm-57	Tervonlahti
sm-29	Orisuo 1	sm-58	Kirvesniemi
		sm-59	Losoaho
		sm-60	Siltakorpi 1
		sm-61	Siltakorpi 2
		sm-95	Karhuniemi etelä

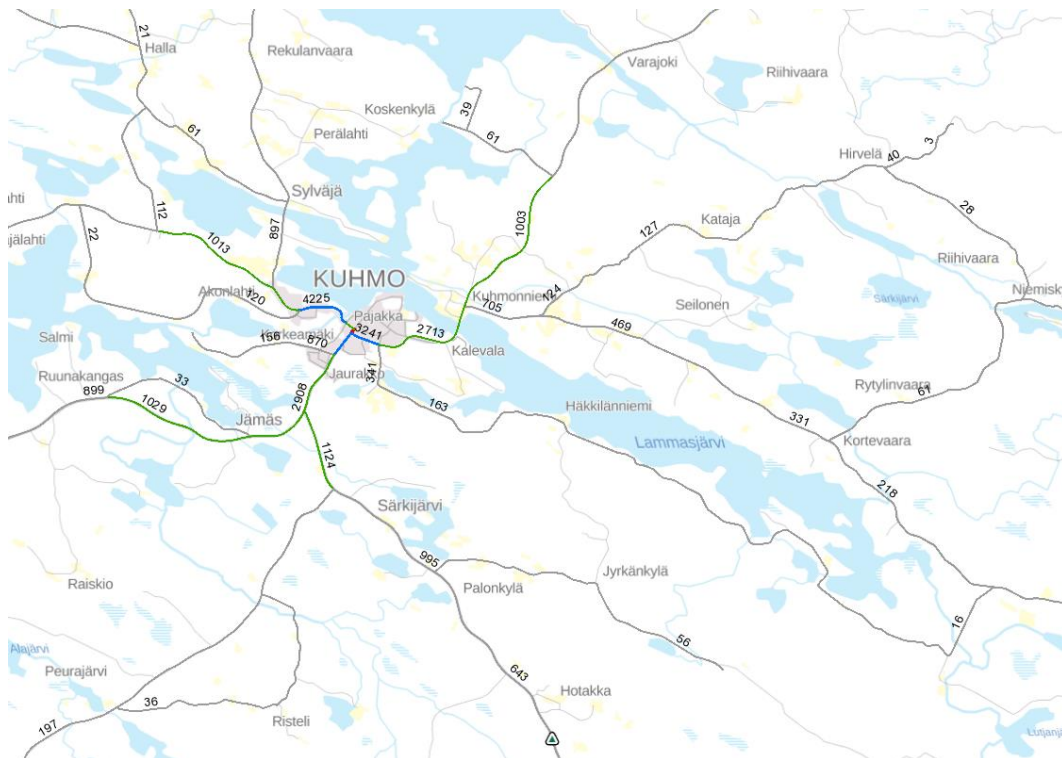
Lisäksi on esitetty seuraavat kulttuuriperintökohteet:

s-62	Häkkilä	s-73	Iso Lentuankoski
s-63	Talasniemi 4	s-74	Iso Lentuankoski itäranta
s-64	Myllykoski	s-75	Iso Lentuankoski 1
s-65	Lentuankoski Jokela	s-76	Iso Lentuankoski 2
s-66	Laivaniemi 2	s-77	Iso Lentuankoski 3
s-67	Laitila	s-78	Iso Lentuankoski 4
s-68	Komula	s-79	Iso Lentuankoski 5
s-69	Teeriniemi	s-80	Iso Lentuankoski 6
s-70	Louhiniemi	s-81	Pieni Lentuankoski länsiranta
s-71	Kirvesniemi	s-82	Pieni Lentuankoski
s-72	Ojalahti	s-83	Pieni Lentuankoski 1
		s-84	Pieni Lentuankoski 2

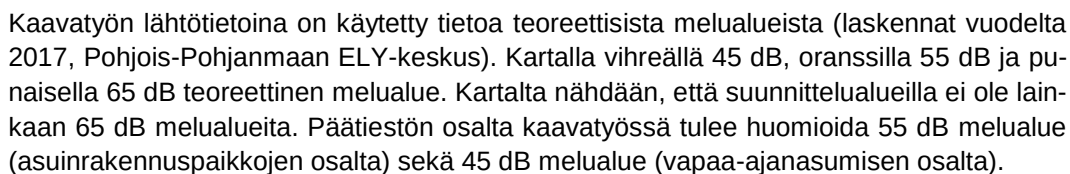
3.6 Liikenne ja melualueet

Suunnittelualuetta kiertää seututeiden verkosto. Sylväjän alueella on seututie 912 Vartiukseen sekä yhdystie 9070, jota pitkin kuljetaan livantiiraan. Lammasjärven pohjoispuolella on yhdystie 9121 sekä eteläpuolella 19266. Alueella on myös runsaasti metsätie- ja tonttatieverkostoa.

Liikenneviraston liikennemääräkartan (2017) mukaan suunnittelualueen tiestö on vähäliikenteistä. Kuhmon keskustaajaman liikennemäärät ovat suurehkoja, ja Sylväjän ohi menevällä tiellä on lähes 900 ajoneuvoa vuorokaudessa, itäpuolen tiellä hieman yli tuhat. Eteläosalla, Lammasjärven ympärillä liikennemäärät ovat huomattavasti pienemmät (pohjoispuolella hieman alle 500 ajoneuvoa vuorokaudessa, eteläpuolella määrä jäänee jopa alle sataan). Raskaan liikenteen osuus Sylväjän alueella sekä Lammasjärven pohjoispuolella ja Poroselän itäpuolella on noin 6-8 %.

Kartan lähde: Liikennevirasto (<https://julkinen.liikennevirasto.fi/webgis-sovellukset/webgis/template.html?config=liikenne>, katsottu 28.8.2018).

Ohjearvot ulkona	Päivällä	Yöllä
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- ja oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Uudet asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa sekä hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	45 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	
Loma-asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet, virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Ohjearvot sisällä	Päivällä	Yöllä
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	
Liike- ja toimistohuoneistot	45 dB	

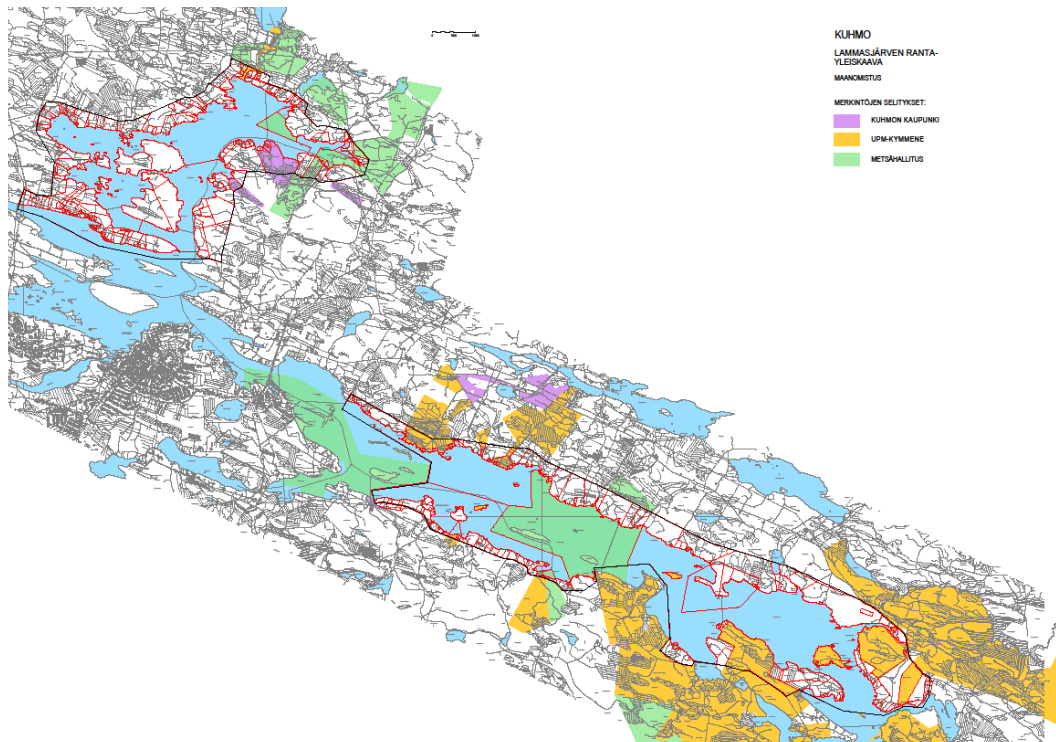
Yksikkönä käytetään useimpien melulähteiden kohdalla A-painotettua keskiäänitasoa LAeq. Keskiäänitasoa käytetään vaihtelevan melun voimakkuuden arviointiin ja A-painotus ottaa huomioon kuuloaistin erilaisen herkkyyden erikorkuisille äänille.

3.7 Yhdyskuntatekniikka

Alueelle kulkee sähköjohto lukuun ottamatta Häkkilänniemen ja Lapinniemenkankaan välistä aluetta Lammasjärven eteläpuolella. Alueella ei ole vesi- ja viemäriverkkoa.

3.8 Maanomistus

Suunnittelualueen maanomistus on pääosin yksityisillä. Kuhmon kaupunki, UPM-Kymmene ja Metsähallitus omistavat alueelta palstoja. Näistä UPM-Kymmenen omistamille alueille on tehty ranta-asemakaavoja.

Alueen maanomistus.

3.8.1 Emätilaselvitys

Suunnittelualueen tiloista laadittiin emätilaselvitys (tilattu Maanmittauslaitokselta), jossa on esitetty tilat ja palstat emätiloittain. Emätilat on numeroitu. Jokaiselta palstalta on esitetty olevat rakennuspaikat, rantaviivan määrä ja muunneltu rantaviiva, mitoitus sekä mitoituksen mukaiset uudet rakennuspaikat. Emätilaselvityksen poikkileikkausajankohta on 15.10.1969.

3.9 Väestö, rakentamispaine

Kuhmossa asui 8 499 henkeä vuoden 2017 lopussa. Väestön määrä on laskenut 1980-luvun alusta lähtien. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestön määrä tulee laskemaan edelleen niin, että vuonna 2040 Kuhmossa asuisi vajaa 6 400 henkeä.

Kuhmon ikärakenne on vanhusvoittoisempi kuin Kainuun maakunnassa tai koko maassa keskimäärin. Näin ollen työikäisten ja lasten osuus väestöstä on matalampi. Ikärakenteen ennustetaan edelleen muuttuvan siten, että vuonna 2040 työikäisten osuus olisi alle puolet väestöstä (47 %), ja lasten osuuden säilyessä lähes nykytasolla vanhimpien väestönsien osuus nousee entisestään (Tilastokeskuksen väestöennuste).

3.10 Elinkeinot ja palvelut

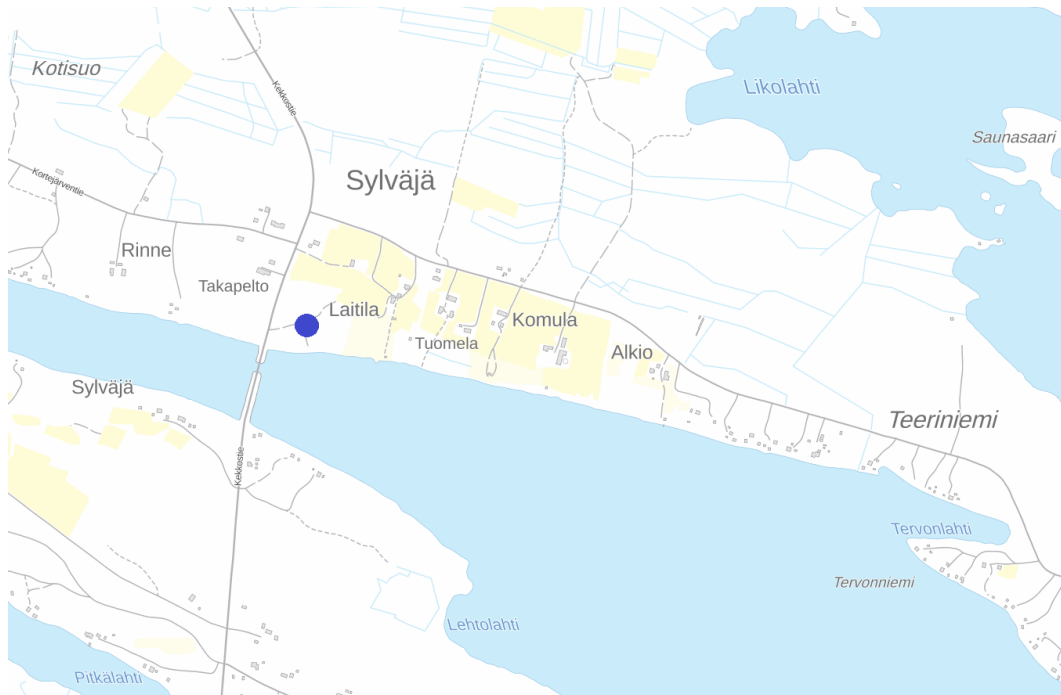
Lentuankoskella on leirintäalue. Alueella ei ole toiminnassa olevia maatiloja tai muita yrityksiä. Viljelyssä olevia peltoalueita löytyy.

3.11 Virkistys

Lentuankosken alueella on reittiverkosto. Lammasjärven saarissa ja rannoilla on joitain virkistyskohteita (esim. kotia ja laavuja).

3.12 Ympäristön häiriötekijät

Sylväjässä Kekkostien sillan koillispuolella on ollut kyllästämö. Alueen käytössä tulee huomioida kyllästämön maaperään aiheuttamat vaikutukset.

Sylväjässä sijainneen kyllästämön paikka.

Haukelan kylässä kaava-alueen ulkopuolella on Haukelan erän ampumarata. Rata sijaitsee Kylmäkankaan itäreunalla noin 1,5 km päässä Lammasjärven Kylmälahdesta. Rataa käyttävät pääasiassa Haukelan Erä Ry:n jäsenet. Rata ei ole maakunnallisesti merkittävä. Rata sijaitsee vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella.

Numero: 12 Kunta: Kuhmo Haukelan erä ry:n ampumarata

Haukelan erän ampumarata on merkitty kartalle vihreällä. (Kartta Kainuun seudullisesti ja maakunnallisesti merkittävien ampumaratojen kehittämisselvitys 2017)

4 TAVOITTEET

4.1 Yleiset tavoitteet

Kuhmon Lammasjärven rantaosayleiskaava laaditaan Lammasjärven ranta-alueelle jatkaamaan suoraan keskustaajaman osayleiskaavoitettua aluetta. Alueella on rantakaavat mukaan lukien noin 140 km rantaviivaa. Alueella on runsaasti saaria, joista osa on hyvin suuria.

Lammasjärven rantaosayleiskaavoituksen tavoitteena on:

- vastata alueelle kohdistuvaan rakentamispaineeseen
- varmistaa maanomistajien tasapuolinen kohtelu
- edistää järven virkistyskäyttöä
- selvittää alueella sijaitsevat suojelualueet- ja kohteet sekä mm. luonnon ja maisemien kannalta erityiset alueet
- ohjata maankäyttöä olemassa olevia ranta-asemakaavoja laajemmin

4.2 Mitoitustavoitteet

Emätilaselvityksen pohjalta on haarukoitu erilaisia mitoituslukuja alueelle esitetyt toiveet huomioiden. Tavoitteena on kohtuullinen lisärakentaminen maanomistajia tasapuolisesti kohdellen niin, että rakentamishalukkuutensa kyselyn kautta esittäneet saisivat uusia rakennuspaikkoja.

4.3 Asukaskysely

Maanomistajien tavoitteiden ja toiveiden selvittämiseksi järjestettiin kysely ennen kaavatyön käynnistystä keväällä 2017. Kyselyyn vastattiin ensisijaisesti nettilomakkeen kautta, mutta vastaaminen oli mahdollista myös paperilomakkeella. Kyselystä tiedotettiin maanomistajia kotiin postitetulla kirjeellä, jossa oli ohjeet vastaamista varten.

Kyselylinkki oli avattu lähes 150 kertaa, mutta jokainen ”klikkaaja” ei ollut jättänyt vastauksia. Lisäksi osa vastaajista, jotka olivat jättäneet yhteystietonsa, oli vastannut useampaan kertaan. Näistä poistettiin päällekkäiset vastaukset.

Maanomistajat olivat esittäneet uusia rakennuspaikkoja yhteensä 49 kappaletta, näistä 17 vakitukselle asumiselle, 19 loma-asumiselle ja lopuista puuttui erittely käyttötarkoituksesta. Lisäksi oli esitetty tarve autotallille, rantasaunalle, saunarakennukselle ja varastolle/autokatokselle, yksi kullekin. Maanomistajilta oli myös kysytty rakennus- tai muita suunnitelmia, joista osa pitää sisällään rakennuspaikkatoiveen.

Maanomistajat ovat myös ottaneet kantaa ranta-alueiden rakennuskelpoisuuteen esittämällä rakennuskelpoisia ja rakennuskelvottomia osuuksia. Lisäksi maanomistajat saivat merkitä luontokohteita, miellyttäviä paikkoja tai maisemia, suojelun tarpeessa olevia alueita/rakennuskohteita tai kulttuuriympäristöjä sekä virkistyskohteita tai niiden tarpeita. Myös ympäristöllisiä epäkohtia oli mahdollisuus nostaa esille. Maanomistajilta kysyttiin

myös viheryhteyksiä tai niiden tarpeita, mutta näitä oli esitetty vain yksi eikä merkinnästä oltu kerrottu tarkemmin.

Maanomistajien toiveet ja esitykset on huomioitu kaavatyössä mahdollisuuksien mukaan. Ne on hyvä huomioida jatkossa poikkeamispäätöksissä tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.

5 RANTAOSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1 Suunnittelun vaiheet

- Kaavatyön käynnistäminen, tekninen lautakunta 26.04.2018 31§
- Kaavamuutoksen vireilletulosta ilmoitettu 20.6.2018
- OAS nähtäville 20.6.2018
- Ensimmäinen viranomaisneuvottelu Kainuun ELY-keskuksessa 24.4.2018
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys valmistunut 27.8.2018
- Luontoselvitys valmistunut 21.9.2018
- Viranomaistyöneuvottelu, Kainuun ELY-keskus/videoneuvottelu 19.12.2018
- Kaavaluonnos nähtävillä 25.2.2019 – 25.3.2019
- Viranomaistyöneuvottelu, Kainuun ELY-keskus/videoneuvottelu 13.8.2019
- Kaavaehdotus nähtävillä
- Toinen viranomaisneuvottelu (tarvittaessa)

5.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 § mukaan kaavoitukseen osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työnteeseen tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Tiivis vuorovaikutus kaavan laatijan ja osallisten välillä on perusta työn onnistumiselle.

Kaavaprosessin aikana järjestetään MRL:n mukaiset julkiset nähtäville asettamiset, jolloin kaupungin asukkailla ja muilla osallisilla on mahdollisuus tutustua kaava-aineistoon ja jättää siitä mielipiteitä ja muistutuksia.

Kuhmon kaupunki tiedottaa kaavatyön vireilletuloista, nähtävilläpidoista ja suunnittelun etenemisestä julkisilla kuulutuksilla kaupungin internet-sivuilla, ilmoitustauluilla sekä paikallis-lehdessä (Kuhmolainen).

Tässä hankkeessa keskeisiä osallisia ovat:

- Alueen ja lähiympäristön maanomistajat, yrittäjät, asukkaat, työntekijät ja palveluiden käyttäjät
- Kaupungin toimielimet ja viranhaltijat, joiden toimialaa asia koskee
- Naapurikunnat Hyrynsalmi, Lieksa, Nurmes, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi.
- Viranomaiset
- Kainuun ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (liikennekysymykset)
- Kainuun liitto
- Kainuun museo
- Metsäkeskus
- Alueella toimivat energia- ja puhelinyhtiöt sekä muut vastaavat toimijat, mm:
- Loiste-energiayhtiö
- UPM

- Metsähallitus
- Lentua-seura

Viranomaisilta pyydetään lausunnot sekä rantaosayleiskaavan luonnos- että ehdotusvaiheessa.

5.3 Luonnosvaiheen kuuleminen

Rantaosayleiskaava luonnos on ollut nähtävillä MRL 62 §:n sekä MRA 30 §:n mukaisesti 25.2.2019 – 25.3.2019 välisen ajan.

Kaavaluonnoksesta annettiin 3 lausuntoa ja 11 mielipidettä. Muutostoiveita saatiin myös 14.3.2019 järjestetyssä yleisötilaisuudessa. Palautteen pohjalta kaavaluonnokseen tehtiin täydennyksiä ja tarkennuksia:

- Lentuankosken ympäristössä sijaitsevalle retkeily- ja ulkoilualueelle (VR) lisättiin maisematyölupapalveloite.
- Lammasjärven saaria (Honkinen, Pärtösaari) koskeva kaavamerkintä muutettiin.
- Korjattiin tulvauhan alaisia alueita koskevaa kaavamääräystä.
- Poistettiin MA ja M-1 -alueille annettu määräys maisematyölupapalveloitteesta.
- Arkeologisen inventoinnin tulokset vietiin kaava-aineistoon.
- Muokattiin rakennuspaikkoja ja tarkistettiin mitoitusta maanomistajien mielipiteiden pohjalta.

Lisäksi täydennettiin ja tarkennettiin kaavaselostusta:

- Täydennettiin selostusta koskien rakennettua kulttuuriympäristöä sekä arvokasta kulttuurimaisemaa ja luonnonmaisemaa edustavia alueita ja kohteita.
- Lisättiin tieto kaava-alueella Sylväjässä sijainneesta kyllästämöstä sekä kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevasta Haukelan erän ampumaradasta.
- Täydennettiin vaikutusten arviointia.

5.4 Ehdotusvaiheen kuuleminen

6 RANTAOSAYLEISKAAVAN KUVAUS

6.1 Kaava-alueen rajaus

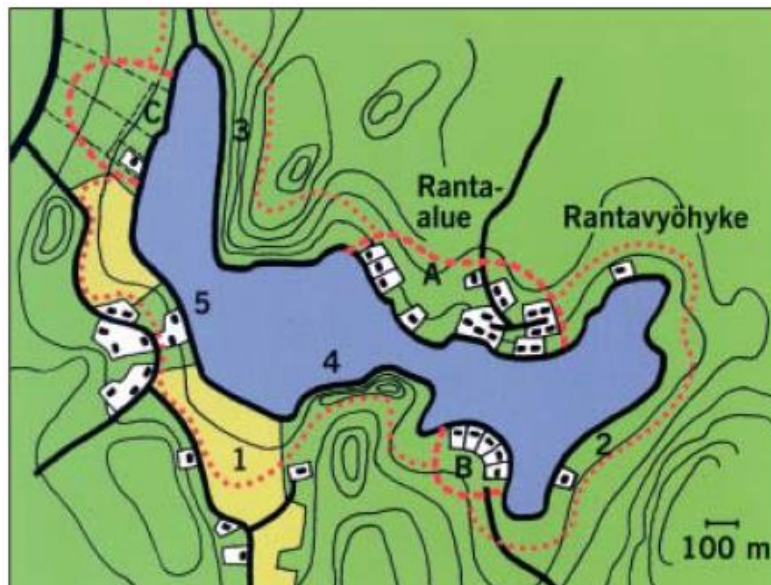
Kaava-alueeseen kuuluvat Kuhmon Lammasjärveä ympäröivät ranta-alueet. Ranta-osayleiskaava-alue rajautuu Kuhmon keskustaajaman osayleiskaava-alueeseen.

6.2 Rantavyöhykkeen rajaus ja tulkinta

Suunnittelualue on pääosin kokonaan rantavyöhykettä. Paikoin kaavarajaus on ulompana, yli 200 metrin päässä rannasta. Tällöin rantavyöhykkeen taakse jää ns. kuivan maan alue, johon ei ole mitoitettu rakennuspaikkoja. Kuivan maan alueen rakentaminen ratkaistaan suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamispäätösten kautta haja-alueen rakentamisena.

Rantavyöhyke on määritetty noin 200 metrin levyiseksi. Vyöhykkeen rajaus on kuitenkin tulkittu olevan rakenteen ja maaston mukaan. Esim. paikoin tieyhteys on otettu rantavyöhykkeen rajaksi, tällöin rantavyöhyke voi olla hieman kapeampi tai leveämpi.

Rakentamista on rajoitettu ilman kaavoitusta meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeellä. Kaikilla rannoilla vallitsee siis rantavyöhykkeen suunnittelutarve. Rantavyöhykkeenä pidetään sellaista rannan osaa, jonka luonnonolosuhteisiin meren tai vesistön vaikutus ulottuu,

Rantavyöhyke

Avoimella pellolla (1) rantavyöhyke on leveämpi kuin metsäisessä maastossa (2).

Rinteessä rantavyöhyke ulottuu niin kauas kuin rinteelle sijoittuva rakentaminen selvästi näkyy ja vaikuttaa vesistöön (3).

Rannalla oleva mäenharjanne estää näkyvyyden vesistöön, joten rantavyöhyke voi olla kapeampi (4).

Kylämäisen asutuksen alue on pääosin ns. kuivan maan suunnittelutarpeen (MRL 16 §) piirissä. Rantasäännöksiä sovelletaan vain rantavyöhykkeellä (5).

Ranta-alue

Ranta-alue rajautuu rantaan tukeutuvan ja vesistöön vaikuttavan loma-asutuksen mukaan (A).

Tiivis rannalla oleva loma-asutus aiheuttaa ranta-alueen suunnittelutarpeen, vaikka taustamaastossa ei loma-asutusta olisikaan (B).

Ranta-alueen suunnittelutarve syntyy myös silloin, kun alueella on odotettavissa rakentamista esimerkiksi kiinteistöjakojen vuoksi (C).

Rantavyöhykkeen ja ranta-alueen rajaaminen. Lähde: Rannalle rakentaminen. Ympäristöministeriön esite, 2001.

joka maisemallisesti mielletään rantaan kuuluvaksi tai jolle kohdistuu erilaisia rantaa hyödyntäviä maankäyttötarpeita, kuten loma-asuntojen rakentamista. Rantavyöhykkeen jälkeen voi olla ranta-alue, jossa voi olla myöskin suunnittelutarvetta loma-asutuksen järjestämiseksi.

6.3 Yleiskaavan kuvaus

6.3.1 Kokonaisrakenne ja -mitoitus

Suunnittelualueelle on osoitettu 172 uutta rakennuspaikkaa, joista suurin osa vapaa-ajan-asutukselle ja maanomistajien toiveiden mukaan osa vakituiselle asumiselle (mikäli vakituiselle asumiselle annetut ehdot täyttyvät). Olevia rakennuspaikkoja on 273 kappaletta. Näissä luvuissa eivät ole mukana ranta-asemakaavoitettujen alueiden rakennuspaikat (ei kaikilta osin rakennettuja), joita on yhteensä 49.

Yleiskaava-alueella on rantaviivaa yhteensä reilu 140 kilometriä, muunnettuna 87 kilometriä. Nykyinen mitoitus on 3,7 rakennuspaikkaa / muunnettu rantakilometri (ranta-asemakaavat huomioiden). Yleiskaavoitettujen rakennuspaikkojen toteuduttua mitoitus on 5,7 rakennuspaikkaa muunnettua rantakilometriä kohden (sisältäen ranta-asemakaavojen rakennuspaikat).

6.3.2 Mitoitusperiaatteet

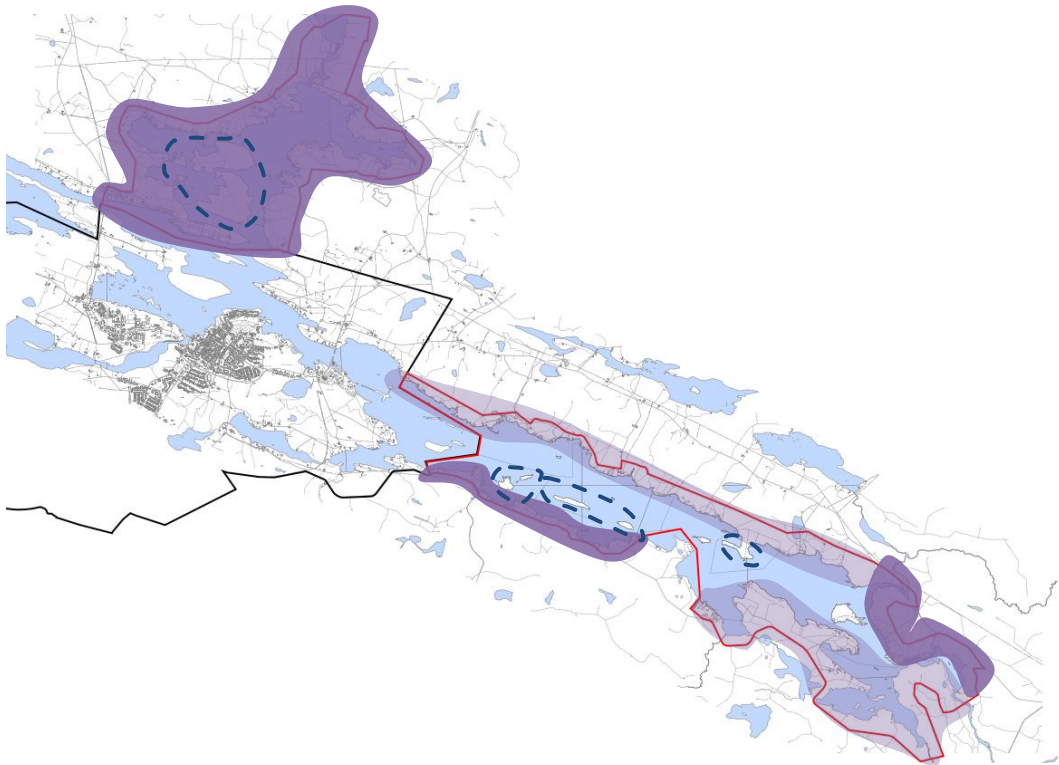
Alueen mitoitus perustuu rantaviivan pituuteen, joka on tarvittaessa muunnettu. Lähtökohana todellisen ja muunnetun rantaviivan laskemisessa on ollut ensisijaisesti kiinteistön rannassa oleva raja ja toissijaisesti Maanmittauslaitoksen maastotietokannan mukainen keskivedenkorkeuden mukainen rantaviiva, mikäli todellinen ranta on selkeästi poikennut nykyisestä kiinteistöjaotuksesta.

Rantaviivan muuntamisessa on käytetty vastaavia periaatteita ja muuntokertoimia kuin Etelä-Savon seutukaavaliiton mitoitusrantaviivan mittausohjeessa rakennusoikeutta laskettaessa vuodelta 1981.

vesistön leveys: muuntokerroin

yli 300 m	1,00
200-300 m	0,75
100-200 m	0,50
alle 100 m	0,25

- Alle 50 m leveiden niemien ja kannasten muuntokerroin on 0, ja rantaviivan pituuteen on huomioitu todellisen rantaviivan sijaista niemien kannan mitta ja siitä laskettu vesistön leveys.
- 50-100 m leveiden niemien ja kannasten muuntokerroin on 0,50 riippumatta vesistön leveydestä.
- 100-150 m leveiden niemien ja kannasten muuntokerroin on 0,75 riippumatta vesistön leveydestä.

Mitoitusalueet. Tummemmalla mitoitusalue 7, vaaleammalla mitoitusalue 5. Katkoviivalla esitetty saaret, joiden mitoitus perustuu pinta-alaan. Muut saaret ovat joko asemakaavoitettuja tai ne jätetään rakentamattomiksi.

Mitoitus perustuu muunnettuun rantaviivaan sekä emätilaselvitykseen. Alueelle on määritetty mitoitusvyöhykkeet, joilla muunnetun rantaviivan mitoituskertoimina päätettiin käyttää mitoituslukuja viisi (5) ja seitsemän (7). Korkeampaa mitoitusta sovelletaan alueilla, joissa tiestö kulkee lähellä, muukin infra on valmiina ja joille on ollut rakentamispainetta (toiveita). Korkeampi mitoitus on Kuhmon kaupungin keskustaajaman lähistöllä sekä pohjoisella osalla kaava-alueella. Lisäksi eteläosassa Lammasjärven eteläpuolella alueilla, joihin on hyvät pääsy-yhteydet, sovelletaan korkeampaa mitoitusta. Matalampaa mitoitusta sovelletaan Lammasjärven pohjoispuolella, jossa tiestö kulkee kauempana rannasta sekä eteläpäässä, mistä etäisyys kaupungin keskustaan on pidempi. Lisäksi osalla Lammasjärven etelärantaa ei ole sähköverkkoa, mikä puoltaa matalampaa mitoitusta.

Saariin ei osoiteta rakentamista, mikäli ne ovat tällä hetkellä rakentamattomia. Mikäli saarissa on jo rakentamista, tulvauhka ei ole esteenä ja saariin on esitetty rakennuspaikkatoiveita, osoitetaan rakennuspaikkoja pinta-alan mukaan. Saariin on esitetty yksi (1) rakennuspaikka hehtaaria kohden (/1ha), kuitenkin korkeintaan kaksi (2) rakennuspaikkaa tilaa kohden.

Alueen tilakohtaiset rakennusoikeudet on esitetty emätilaselvityksen pohjalta. Lisäksi emätilalle on haluttu varmistaa vähintään yksi rakennusoikeus (oleva tai uusi) vaikka emätilaselvityksen mukaan rantaviivan määrä ei olisikaan riittävä. Rakennusoikeus on osoitettu,

mikäli ympäristöolosuhteet tai muut rajoitteet eivät sitä estä. Emätilojen sisällä palstoja on mitoitettu pääosin muunnetun rantaviivan pituuden mukaan, mutta mahdollisuuksien mukaan eri tiloille on pyritty osoittamaan rakentamismahdollisuuksia.

Osayleiskaava-alueella on muutamia alavia ja soistuneita maa-alueita. Nämä on huomioitu mitoituksessa Väinäsalmen ja Jokiperän alueella, jossa mitoitusta ei ole laskettu emätiloille, joiden palstat ovat rakennuskelvottomia.

Alueella on tällä hetkellä runsaasti rakentamatonta, vapaata rantaviivaa. Kuitenkin alueelle on rakentunut sekä vakituista että vapaa-ajanrakentamista ympäriinsä, joten varsinaisia erämaisia alueita ei ole. Vapaata rantaviivaa on osayleiskaavassa jätetty mahdollisimman paljon ryhmittelemällä rakennuspaikkoja ”ryppäisiin” ja osoittamalla uudet rakennuspaikat mahdollisuuksien mukaan olevien rakennuspaikkojen viereen sekä olevien tieyhteyksien varteen. Vapaata rantaviivaa jää edelleen runsaasti, minkä lisäksi on osoitettu rantautumispaikkoja sekä kulkuyhteyksiä.

6.3.3 Kuvaus alueittain ja toimialoittain

Ranta-asemakaavat jäävät voimaan osayleiskaavan valmistuttuakin. Ranta-asemakaavoja ei haluta ohjata osayleiskaavoituksella, joten niiden alueet on esitetty rajauksena, ja sisällöt yleispiirteistettynä.

 Ranta-asemakaavarajaus.

Liikenneverkko ja yhdyskuntatekniikka

Kaavaratkaisu tukeutuu olemassa olevaan liikenneverkkoon. Liikenneverkko ja mahdollisuus hyödyntää olevaa tieverkkoa on ollut rakennuspaikkojen esittämisessä lähtökohtana.

Yleismääräyksissä on lisäksi esitetty, että uusille rakennuspaikoille tonttitiet tulee johtaa ensisijaisesti olemassa olevien pääsyteiden ja maantieliittymien kautta. Mikäli yleisten teiden varsilla tarvitaan liittymälupia tai liittymän käyttötarkoituksen muutoksia, tulee nämä hakea ennen rakennusluvan myöntämistä. Lisäksi uusien teiden rakentamisessa on huomioitava, ettei maisemavaurioita synny.

Teoreettisen melualueen perusteella alueelle ei ole esitetty uusia rakennuspaikkoja melulle altistuvilla alueilla. Olevista rakennuksista teoreettiselle melualueelle sijoittuu muutamia kuitenkin siten, että vakituksia asuinrakennuksia ei ole 55 dB alueella eikä lomarakennuksia 45 dB alueella.

 Seututie.
 Yhdystie.
 Pääsytie.

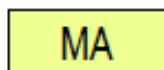
Rantautumispaikoille, joille ei johda tietä, on osoitettu viheryhteystarve.

 Viheryhteystarve.
Sijainti ja linjaus on ohjeellinen. Rakentamistoimenpiteillä ei saa vaikeuttaa yhteystarpeen säilytysmahdollisuuksia.

Elinkeinot ja palvelut

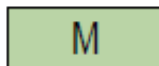
Rantaosayleiskaavassa on huomioitu alueella sijaitsevat maatilat viljelysalueineen. Maisemallisesti arvokkaat viljelysaukeat on esitetty omalla merkinnällään, joka turvaa maiseman avoimuuden säilymistä.

Maisemallisesti tärkeillä alueilla, kuten saarissa, maa- ja metsätalousalueilla pyritään turvaamaan maiseman ominaispiirteiden ja arvojen säilyminen. Pienille saarille, joihin ei pysty osoittamaan rakentamista (pinta-alan ja/tai tulvauhkan vuoksi), on annettu rakentamis- ja toimenpiderajoitus.

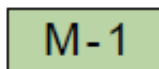
Maisemallisesti arvokas peltoalue.

Merkinnällä on osoitettu maisemakuvan kannalta keskeisimmät pelto- ja avomaisema-alueet, jotka tulisi säilyttää avoimina. Alueella sallitaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen. Rakennukset tulee sijoittaa olemassa olevien talouskeskusten läheisyyteen tai maisemallisesti sopiville reuna-alueille.

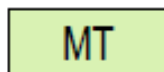
Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

Alueet ovat maiseman- ja luonnonympäristön kannalta arvokkaita alueita. Alueilla on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamis- ja toimenpiderajoitus.

Maatalousalue.

Alueella on sallittu maatalouteen liittyvä rakentaminen.

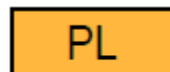
Lentuankoskella on matkailutoimintaa, jonka kehittämismahdollisuuksia on tuettu virkistysalueilla, yhteyksillä ja yhteystarvemerkinnoillä. Leirintäalue sijaitsee osana valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (Lentuankoski), ja sen kehittäminen tulee tehdä asemakaavoituksen kautta.

Leirintäalue.

Alue varataan matkailutoimintaa ja siihen liittyvää asumista varten. Alueen toteutuksen tulee perustua asemakaavaan tai ranta-asemakaavaan.

Lentuan koulu on osoitettu rantaosayleiskaavassa omalla merkinnällään, joka tukee kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen käyttöönottamista uuteen, rakennukseen hyvin sopivaan käyttötarkoitukseen.

Lähipalvelujen alue.

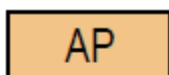
Alueelle voi sijoittua palveluita, ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta liiketoimintaa tai tuotannollista toimintaa sekä asumista.

Asumisen alueet

Järvien rannoilla on harvaa vakinaista asutusta. Olemassa olevat asuinpaikat on osoitettu erillispientalojen asuntoalueina.

Alueelle uudet rakennuspaikat on osoitettu loma-asumista varten, mutta käyttötarkoitusta on tarkasteltu luonnosvaiheen palautteen pohjalta. Kuhmon kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti kaupungin omistamalla maa-alueella sijaitsevat neljä Karhuniemen rakennuspaikkaa on osoitettu kaavassa vakituiseen asumiseen. Nämä alueet sijaitsevat Kuhmon taajaman lähialueella. Alueella on jo olevaa vakituista asutusta, joten alue on olevan tieverkon läheisyydessä ja läheisyyteen tulee sähkölinja. Muiden maanomistajien rakennuspaikkojen soveltuvuus vakitukselle asumiselle on tarkasteltu samoin kriteerein kuin kaupungin omistamilla maa-alueilla.

Olevat asuinpaikat ovat alueella irti rantaviivasta, kauempana. Useat asuinrakennukset sijaitsevat ulompana rantaviivasta peltojen ympäröimänä. Alueiden maisemien säilymiseksi avoimena rakennuspaikat on rajattu tiukasti pihapiiriin.

Pientalovaltainen asuntoalue.

Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen. Alueelle saa sijoittaa asumisen lisäksi sellaisia pienimuotoisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöhäiriöitä.

Asuinrakentamisen enimmäiskerrosala saa olla 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 500 k-m². Kerrosalarajoitus ei koske maatalouden harjoittamisen kannalta tarpeellisia rakennuksia.

Suunnittelualue on määritetty pääosin rantavyöhykkeeksi. Paikoin kaavarajaus on ulompana, jolloin rantavyöhykkeen taakse jää ns. kuivan maan alue. Rantavyöhykkeen ulkopuolisten alueiden rakentaminen ratkaistaan suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamispäätösten kautta haja-alueen rakentamisena, rantavyöhykkeen ulkopuolisten alueiden uusia rakennuspaikkoja ei ole määritetty osayleiskaavassa.

Rantavyöhykkeelle on osoitettu uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asumista varten. Rakennusoikeudet on osoitettu emätilaselvityksen ja mitoituksen pohjalta rakennuspaikka- ja tilakohtaisesti. Tulvauhan alaisella alueella sijaitsevat olemassa olevat loma-asuntojen paikat on osoitettu omalla merkinnällään, joka mahdollistaa olemassa olevien rakennusten säilymisen ja korjaamisen. Määräys sallii uudisrakentamisen, mikäli tulvauhka huomioidaan.

Loma-asuntoalue.

Alue varataan loma-asuntojen rakentamiseen. Rakentaminen tulee sopeuttaa rantamaisemaan ja rantakasvillisuuden säilymiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Lomarakennusten kerrosala rakennuspaikalla saa olla 7 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 250 k-m². Loma-asunnon enimmäiskerrosala saa olla 170 k-m².

Tulva-alueelle sijoittuva, olemassa oleva loma-asuntoalue.

Olemassa olevien rakennusten korjaaminen on sallittua. Uudisrakentamista vastaavassa rakentamisessa toimitaan kuten RA-alueilla, huomioiden uudet perustamisen korkeusvaatimukset.

Rantavyöhyke.

Oleva rakennuspaikka.

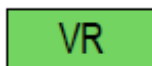

Uusi rakennuspaikka.

Virkistys

Osa saarista on merkitty retkeily- ja ulkoilualueiksi Kainuun maakuntakaavan mukaisesti. Lentuankosken ympärillä suojelualueiden ulkopuoliset alueet, jotka ovat rantojensuojeluohjelman aluetta, on osoitettu VR-merkinnällä.

Virkistyskohteiksi on merkitty olevat kohteet (mm. rantautumispaikat, laavut) sekä rantapalstat, jotka on alun perin lohkottu yhteiskäyttöalueiksi. Nämä palstat ovat pinta-alaltaan niin pieniä, että niitä ei voi yleiskaavassa osoittaa esim. rakennuspaikoiksi.

Retkeily- ja ulkoilualue.

Alueelle saa rakentaa ulkoilu-, retkeily- ja virkistyskäyttöä palvelevia reittejä sekä pienehköjä rakennuksia ja rakennelmia. Maisemaa muuttavia toimenpiteitä ei saa suorittaa ilman MRL 128 §:ssä mainittua maisemätyölupaa. Reitit, rakennukset ja rakennelmat tulee sopeuttaa maisemaan.

Virkistyskohde (oleva/uusi).

Kohde on tarkoitettu ulkoilu- ja virkistyskäyttöä palvelevien rakenteiden (laavu, lintutorni, taukopaikka, venevalkama) toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Luontopolku.

Erityisominaisuudet ja ympäristöarvot

Kaavaratkaisussa on huomioitu arvokkaiksi määritellyt luonnonmaisemaa, kulttuurimaisemaa, rakennettua kulttuuriympäristöä sekä arkeologista kulttuuriperintöä edustavat alueet ja kohteet.

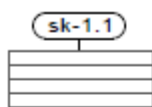
Lentuankoski kuuluu valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) edustavaan kokonaisuuteen Tervanpolton muistomerkit. Tervanpolton, Suomen ensimmäisen maailmankauppatavaran, tuotantoon liittyvät muistomerkit, tervahaudat ja tervankuljetusreitit, ovat jäänteitä Kainuun merkittävimmästä historiallisesta elinkeinosta. Tervahautoja ja tervareittejä on useissa pitäjissä Kainuun vesistöjen varsilla.

Kainuun hiekkakankaat ovat olleet otollista maastoa tervanpoltolle. Tervahaudan kaivaminen, puun kuljetus polttopaikalle ja valmiin tervan kuljetus venepaikoille on ollut helppoa. Jokireitit ovat olleet tärkeitä väyliä tervankuljetuksessa rannikolle, etenkin Ouluun.

Lentuankoski, Kuhmon suurin koski, jonka kautta Lentuan järvi laskee Lammasjärveen, on ollut tärkeä kulkureitti ja uittoväylä. Lentua on myös Kuhmon vanhimpia asuttuja alueita 1600-luvulta. Tervanpolton kulta-aikoina koskea pitkin ovat laskeneet lukemattomat tervaveneet. Myöhemmin koskea on perattu ja käytetty uittoväylänä. Koski jakautuu Isoksi ja Pieneksi Lentuankoskeksi. Koskien kokonaisputous on noin 5 metriä. Isomman ja vuolaamman kosken pituus noin 300 metriä. Kosken lähistön metsissä on yhä havaittavissa useita tervahaudan pohjia.

Lentuankosken merkitys valtakunnallisesti arvokkaana rakennettuna kulttuuriympäristönä perustuu alueeseen liittyvään kulttuuriperintöön ja historiaan. Sen sijaan Lentuankosken alueella sijaitsevat uudemmat rakennukset tai rakenteet eivät ole sinänsä erityisen arvokkaita, jos ne eivät liity tervatalouteen ja tervanpolton historiaan. Paikka tunnetaan nykyään kalastuskohteena. Kosken kupeessa sijaitsee toimintansa vuonna 1965 aloittanut leirintä-alue.

Mikäli valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön alueelle on merkittäviä tai ympäristöön vaikuttavia rakennushankkeita, tulee viranomaisiin olla aina yhteydessä ja kysyä lausuntotarpeesta. Samalla voidaan hyödyntää viranomaisten asiantuntemusta arvoalueille rakentamisesta, rakennusten korjaamisesta yms. Tarvittaessa (käytännössä isommissa rakennushankkeissa) museoviranomaisilta tulee saada lausunto.

Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö. 1.1 Lentuankoski

Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) edustavia aluekokonaisuuksia. Alueen kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja tulee vaalia. Rakennetulle kulttuuriympäristölle ominaiset piirteet, kuten tervan tuotantoon ja kuljetukseen liittyvät rakennelmat ja rakenteet, tulee säilyttää. Uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa ympäristöön. Ympäristöön merkittävästi vaikuttavista hankkeista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen mukaan Lammasjärven rantaosayleiskaava-alueella sijaitsevat paikallisesti arvokkaat kohteet:

- Laitila, Sylväjä
- Komulan aitta, Sylväjä
- Pitkäniemi, Koskenkylä
- Kuusisto, Koskenkylä
- Kosken koulu, Lentuankoski
- Häkkilä, Lammasjärvi
- Koivula, Lammasjärvi
- Joukola ja Luotola, Lammasjärvi

Mainitut kohteet on merkitty kaavaan rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaina kohteina. Useimmat arvokohteista ovat maatilojen pihapiirejä, joihin kuuluu tyypillisesti eri-ikäisiä – sekä vanhoja että uudempia – rakennuksia.

Osayleiskaava-alueella rakennuskanta on melko vaatimatonta. Perinteisiä 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa rakennettuja rakennuksia on Lammasjärveä ympäröivillä alueilla varsin vähän. Jäljellä olevilla vanhoilla rakennuksilla on rakennushistoriallista ja historiallista arvoa esimerkkeinä oman aikansa rakentamisesta. Monet arvokkaiksi määritellyissä pihapiireissä sijaitsevista vanhoista rakennuksista ovat kuitenkin aikojen mittaan tehtyjen korjausten ja muutosten myötä muuttuneet, ja muutosten myötä yksittäisten rakennusten rakennushistorialliset arvot ja historiallinen todistusvoima ovat heikentyneet. Nämä rakennukset hahmottuvat silti olennaisena osana kerroksellista miljöökokonaisuutta. Myös vanhoja rakennuksia uudemmat ja vaatimattomammat rakennukset, esimerkiksi jälleenrakennuskaudella rakennetut talousrakennukset, ovat osa aikojen mittaan rakentuneita pihapiirejä.

Inventoinnissa pihapiirejä on tarkasteltu kerroksellisina kokonaisuuksina. Niiden arvot liittyvät vahvasti nimenomaan kerroksellisuuteen. Ne ovat pitkän ajan kuluessa rakentuneita, aikojen mittaan täydentyneitä ja muuttuneita kokonaisuuksia, jotka kertovat alueen asuminen ja elämisen historiasta sekä rakentamisen perinteistä. Sen sijaan pihapiireissä sijaitsevien yksittäisten rakennusten arvot jäävät itsessään vähäisiksi. Muutamat rakennukset, kuten Pitkänien luhtiaitta, Komulan aitta sekä Häkkinen, Laitilan ja Luotolan vanhat asuinrakennukset, ovat myös itsessään rakennushistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaita. Ne ovat kohtuullisen hyvin säilyneitä esimerkkejä oman aikansa rakentamisesta. Nämäkin rakennukset ovat kuitenkin arvokkaita ennen muuta osana pihapiiriä, kokonaisuudesta irrotettuna niiden arvo on vähäisempi kuin niiden arvo osana kokonaisuutta.

Rakennusten ja niiden muodostamien pihapiirien arvojen säilymistä tukee parhaiten rakennusten säilyminen käytössä ja kunnossa. Suunniteltaessa arvokohteeseen uudisrakentamista, vanhojen rakennusten korjaamista tai purkamista tulee pihapiiriä tarkastella kokonaisuutena. Kaavamääräyksellä ohjataan rakennuksissa ja pihapiireissä suoritettavat muutostyöt tehtäviksi siten, että kohteille tyypilliset piirteet ja arvot säilyvät. Edellä mainituin perustein ei arvokkaisiin kohteisiin kuuluville yksittäisille rakennuksille ole katsottu tarpeelliseksi antaa tiukkaa suojeluun velvoittavaa kaavamääräystä. Arvokohteisiin kohdistuvista toimenpiteistä on kuitenkin hyvä olla yhteydessä rakennusvalvontaan tai museoviranomaisiin.

- Rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas kohde.

Rakennuksissa tehtävät korjaus- ja muutostyöt sekä lisärakentaminen tulee toteuttaa siten, että kohteille tyypilliset arvot eivät vähene. Arvokkaat rakennukset ja pihapiirit sekä niitä ympäröivät avoimet maisematilat tulee säilyttää ja toteutettavien toimenpiteiden tulee sopeutua kokonaisuuteen. Kohteessa olevia rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127 § mukaista lupaa.

Paikallisesti arvokkaat kohteet:

- 1 Laitila
- 2 Komulan aitta
- 3 Pitkaniemi
- 4 Kuusisto
- 5 Kosken koulu
- 6 Häkkilä
- 7 Koivula
- 8 Luotola ja Joukola

Peltoalueiden ympäröivät maatilojen pihapiirit ovat myös maisemallisesti arvokkaita osana viljelysmaisemakokonaisuutta, johon kuuluvat myös peltoalueet ja pihapiirien ulkopuolella sijaitsevat vanhat talousrakennukset, kuten aitat, riihet ja saunat. Arvokkaita pihapiirejä ympäröivät peltoalueet on osoitettu kaavassa maisemallisesti arvokkaina peltoalueina (MA). Merkintä turvaa viljelysmaisemalle ominaisen avoimuuden säilymistä. Käytännössä peltoalueiden arvot säilyvät niin kauan kuin pellot ovat viljelyksessä.

Maisemassa erottuu erityisinä arvoalueina ja maisemallisina kohokohtina myös omaleimaisia, lahtiin ja salmiin sijoittuvia ranta-alueita. Niitä ovat Luhtaniemi ja Vanhalahti, Syväsalmi, Levälahti ja Väinänsalmi. Alueet soveltuvat hyvin rakentamiseen. Ne on mahdollisuusien mukaan huomioitu kaavaratkaisussa vetovoimaisina lomarakentamisen paikoina.

Ranta-alueilla sijaitsevat pienialaiset luontokohteet, kuten rantakalliot, kivikot, niemenkärjet ja hiekkarannat, erottuvat maisemakuvaa monipuolistavina alueellisina erityispiirteinä. Mainitut kohteet on huomioitu uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa siten, että rakennuspaiikat on esitetty niiden reunoille tai ulkopuolelle.

Alueella on useita muinaismuistolain suojelemia muinaisjäännöksiä.

Muinaismuistokohde / -alue.

Muinaismuistolain 295/63 nojalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Muinaisjäännöskohteiden lähiympäristöä ja muinaismuistoalueita koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto.

Kohteet:

sm-1	Kallioniemi	sm-30	Orisuo Mökkiranta	sm-59	Losoaho
sm-2	Koppelokorpi	sm-31	Orisuo 2	sm-60	Siltakorpi 1
sm-3	Koppelolahdenkangas	sm-32	Orisuo 3	sm-61	Siltakorpi 2
sm-4	Lapinniemenkangas 1	sm-33	Orisuo länsi	sm-95	Karhuniemi etelä
sm-5	Lapinniemenkangas 2	sm-34	Mustapuro 2		
sm-6	Lapinniemenkangas 3	sm-35	Keltasenvaara		
sm-7	Kantola	sm-36	Kieriniemi 1		
sm-8	Hirsiniemi 1	sm-37	Kieriniemi 2		
sm-9	Hirsiniemi 2	sm-38	Kieriniemi 3		
sm-10	Luomankangas	sm-39	Poroniemi		
sm-11	Härkäkangas	sm-40	Hyvösenniemi		
sm-12	Talasniemi 1	sm-41	Purola		
sm-13	Talasniemi 2	sm-42	Hepokangas		
sm-14	Talasniemi 3	sm-43	Kotisuo		
sm-15	Jokiperä	sm-44	Lentuankoski itä		
sm-16	Kähkölänkangas	sm-45	Lentuankoski itä 2		
sm-17	Kähkölänkangas 2	sm-46	Lentuankoski itä 3		
sm-18	Kähkölänkangas 3	sm-47	Lentuankoski itä 4		
sm-19	Haarakangas etelä	sm-48	Likosaari 1		
sm-20	Kortelahti	sm-49	Likosaari 2		
sm-21	Kortelamminkangas	sm-50	Likosaari 3		
sm-22	Kiteeniemi 1	sm-51	Likosaari 4		
sm-23	Kiteeniemi 2	sm-52	Likosaari 5		
sm-24	Hiiliniemi	sm-53	Mantereensaari 1		
sm-25	Ollinsuo	sm-54	Mantereensaari 2		
sm-26	Pitkäkangas etelä	sm-55	Mantereensaari 3		
sm-27	Ranta-aho	sm-56	Teeriniemi		
sm-28	Rytiaho länsi	sm-57	Tervonlahti		
sm-29	Orisuo 1	sm-58	Kirvesniemi		

Lisäksi alueella on muita kulttuuriperintökohteita (talonpaikkoja, tervanpolton rakenteita, patoja, talviteitä ja muita vastaavia, kuvattu arkeologisessa selvityksessä):

S-67 Kulttuuriympäristön muu kohde, joka on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä jälkipolville. Kohteet tulee huomioida alueen rakentamisessa ja kehittämisessä.

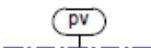
s-62	Häkkilä	s-73	Iso Lentuankoski
s-63	Talasniemi 4	s-74	Iso Lentuankoski itäranta
s-64	Myllykoski	s-75	Iso Lentuankoski 1
s-65	Lentuankoski Jokela	s-76	Iso Lentuankoski 2
s-66	Laivaniemi 2	s-77	Iso Lentuankoski 3
s-67	Laitila	s-78	Iso Lentuankoski 4
s-68	Komula	s-79	Iso Lentuankoski 5
s-69	Teeriniemi	s-80	Iso Lentuankoski 6
s-70	Louhiniemi	s-81	Pieni Lentuankoski länsiranta
s-71	Kirvesniemi	s-82	Pieni Lentuankoski
s-72	Ojalahti	s-83	Pieni Lentuankoski 1
		s-84	Pieni Lentuankoski 2

Ranta-alueet ovat tulvanuhan alaisia. Kainuun ympäristökeskus on määritellyt Lammasjärvelle keskimäärin kerran sadassa vuodessa sattuvan mitoitustulvan huipun vedenkorkeudeksi +164,57 m korkeusjärjestelmässä N60, joka vastaa Kuhmossa korkeusjärjestelmässä N2000 korkeutta +164,81.

Tulvauhan alainen alue.

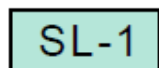
Lammasjärvellä keskimäärin kerran sadassa vuodessa esiintyvän mitoitustulvan huipun vedenkorkeus +164,57 m (N60) (Ympäristöviranomaisen, Kainuu).

Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue.

Alueella tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17§) ja pohjaveden muuttamiskielto (VL 3 luvun 2§). Alueelle ei saa sijoittaa pinta- ja pohjaveden laatua vaarantavia toimintoja. Alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojelemiseen. Alueella on kielletty kemikaalien ja pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden varastointi. Öljysäiliöt on sijoitettava rakennusten sisätiloihin tai katettuun suoja-altaaseen. Kaikkien jätevesien, myös puhdistettujen, imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivuu on tehtävä siten, ettei aiheuteta pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.

Lentuantoski kaava-alueen pohjoisosassa kuuluu Natura 2000 -alueeseen Lentuan alue (FI1200251, SAC). Lentua kuuluu rantojensuojeluohjelman kohteisiin (RSO110105). Lentua kuuluu myös Metsähallituksen Lentuan luonnonsuojelualueeseen (ESA110029). Lentuantosken molemmiin puolin ovat yksityismaan luonnonsuojelualueet Lentua/Niska-aho (YSA117907) ja Lentua/Koski (YSA117922).

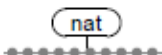
Luonnonsuojelualue.

Lentuan luonnonsuojelualue (ESA 110029), Lentua/Niska-aho (YSA117907) ja Lentua/Koski (YSA117922).

Metsähallituksen Lentuan luonnonsuojelualue on keskeinen osa Ystävyyden puistoa ja Ystävyyden luonnonsuojelualueita.

Luonnonsuojelualueet yksityisillä mailla ovat luonnonsuojelulain 3 luvun 24 §:n mukaisia luonnonsuojelualueita, joita koskevat rajoitukset ja alueilla sallitut toimenpiteet on määritetty ELY-keskuksen (aiemmin Ympäristökeskus) laatimissa rauhoituspäätöksissä.

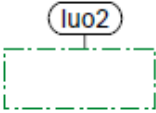
Alueita voidaan hyödyntää retkeily- ja ulkoilualueina, mikäli suojeluarvoja ei vaaranneta.

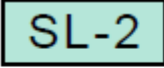
Natura 2000 verkostoon kuuluva alue.

Lentuan alue (FI1200251) on erityisten suojelutoimien alue (SAC), jossa suojelun toteutustapa luonnonsuojelulain ja vesilain nojalla.

Luontoselvityksen mukaiset kohteet ja alueet on huomioitu kaavamääräyksillä:

	Luontodirektiivin liitteen IVa-laji. Alueen luontoarvoja ei saa vaarantaa tai heikentää (luonnonsuojelulaki 49§).
	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueita ei saa muuttaa niin, että niiden ominaispiirteiden tai luonnontilaisuuden säilyminen vaarantuu.
	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueet ovat linnuston kannalta tärkeitä. Elinympäristön tilaa ei saa heikentää.

Lammasjärvessä on saaria, joita Metsähallitus on perustamassa luonnonsuojelualueiksi. Nämä on esitetty omalla merkinnällään:

	Suojelualue. Luonnonsuojelualueeksi perustettava alue. Alueita voidaan hyödyntää retkeily- ja ulkoilualueina, mikäli suojeluarvoja ei vaaranneta. Alueilla on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamis- ja toimenpiderajoitus. Alueilla ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa toimenpidettä ilman MRL 128 §:ssä mainittua maisematyölupaa.
---	---

Lisäksi alueella on harjuvyöhykkeen pääte, joka on merkitty ympäristöarvoiltaan merkittävänä:

	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.
---	---

6.3.4 Kaavamääräykset

YLEISET MÄÄRÄYKSET:

1. Rantaosayleiskaavaa voidaan käyttää rantavyöhykkeellä sijaitsevilla AP-, RA- ja RA-1 -rakennuspaikoilla rakennusluvan myöntämisen perusteena MRL 72 § mukaisesti. Rakennuspaikat on määritetty tilakohtaisesti liitteenä olevan emätilalaskelman perusteella. Muualla rantavyöhykkeellä ei ole rakennusoikeutta, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.
2. Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee osoittaa rakennuspaikan rakennettavuus ja tarvittaessa toimenpiteet rakennuspaikan vahvistamiseksi rakennusluvan yhteydessä.
3. Rakennukset on rakentamistavaltaan, materiaaleiltaan ja mittasuhteiltaan sopeutettava alueen rakennuskantaan. Rakentaminen tulee tapahtua alueen ympäristöarvoja loukkaamatta.
4. Asutokäyttöön tarkoitetun rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 5000 m². Loma-asutuksen tai sellaisen asutokäyttöön tarkoitetun rakennuspaikan, joka voidaan liittää pienpuhdistamoon tai muun yleisen jätevesienkäsittelyn piiriin, rakennuspaikan vähimmäiskoko on 3000 m².
5. Määräykset tontin vähimmäiskoosta koskevat vain uusia rakennuspaikkoja ja olevia rakennuspaikkoja silloin, kun tontin koko esim. lohkomisen vuoksi muuttuu. Kaavamääräykset eivät vähennä aiemmin myönnetyn rakennusluvan mukaista rakennusoikeutta, mikäli kyseinen rakennuslupa on edelleen voimassa. Olevilla, yleiskaavassa määritetyn rakennuspaikan vähimmäiskokoa pienemmillä tonteilla sovelletaan voimassa olevaa rakennusjärjestystä rakennusoikeutta määritettäessä.
6. Rakennettaessa valta- ja kantateiden läheisyyteen tulee ottaa huomioon valtioneuvoston antamat sisä- ja ulkomelutasoja koskevat ohjearvot tai kulloinkin voimassa olevat ohjeet ja määräykset. Uudisrakennuspaikoilla melusuojausten rakentaminen on kiinteistönomistajan tai -haltijan toteutettava.
7. Rakennuspaikka ei saa olla tulvauhan alainen (MRL 116§). Alaville alueille rakennettaessa tulee huomioida tulva- ja kosteusvahinkojen vaara. Kosteudelle alttiit rakennusosat on sijoitettava vähintään 1 m ylemmäksi kuin kaavakartalla osoitettu tulvakorkeus, joka on keskimäärin kerran sadassa vuodessa esiintyvän mitoitustulvan huipun vedenkorkeus +164,57 m (N60)
8. Uusille rakennuspaikoille tulee johtaa tonttitiet ensisijaisesti olemassa olevien pääsyteiden ja maantieliittymien kautta. Yleisten teiden varsilla tarvittavat liittymäluvut tai liittymän käyttötarkoituksen muutokset tulee hakea ennen rakennusluvan myöntämistä. Uusia teitä rakennettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei niiden rakentamisesta aiheudu merkittäviä maisemallisia vaurioita ja että pelto- ja niittyalueet säilyvät mahdollisimman yhtenäisinä kokonaisuuksina.

Vesi- ja jätehuoltoa koskevat määräykset:

VESI- JA JÄTEHUOLTOA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET:

1. Rakennuslupahakemukseen tulee liittää jätevesien käsittelyä ja johtamista koskevat suunnitelmat sekä selvitys siitä, että laadultaan soveltuvaa talousvettä on riittävästi saatavissa.
2. Jätevesien käsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja -asetusta sekä Kuhmon kaupungin rakennusjärjestystä. Jätevedet on käsiteltävä alan asiantuntijan ja kunnan hyväksymän suunnitelman mukaan siten, ettei pohjavesiä ja pintavesiä saastuteta.
3. Jätevettä tuottava kiinteistö on liitettävä yleiseen viemäriin, jos se sijaitsee sellaisella viemärilaitoksen toiminta-alueella, jossa liittyminen on mahdollista.
4. Mikäli viemäriverkkoon ei ole mahdollista liittyä, tulee kaikki pysyvän asutuksen jätevedet käsitellä voimassa olevien lakien ja asetusten mukaisesti joko kiinteistökohtaisesti tai useampien kiinteistöjen yhteisellä ratkaisulla.
5. Loma-asuntoihin ja saunarakennuksiin tulee ensisijaisesti rakentaa kompostoiva käymälä tai kiinteällä säiliöllä varustettu kuivakäymälä. Tällöin pesuvedet voidaan käsitellä maahan-imeytyksellä tai maasuodattimella. Mikäli loma-asuntoon tulee paineistettu vesi ja vesikäymälä, tulee jätevesien käsittely toteuttaa samantasoisesti kuin pysyvän asutuksen kohdalla.
6. Kiinteistöt tulee liittää jätelain mukaisesti jätehuoltoon.

6.4 Vertailevat tarkastelut

6.4.1 Muutos nykytilanteeseen

Alueella ei ole voimassa osayleiskaavaa, joten rakentaminen tapahtuu poikkeamislupien ja/tai suunnittelutarveratkaisujen myötä. Osayleiskaavan saatua lainvoiman alueelle saa rakennusluvan suoraan osayleiskaavan perusteella, mikäli rakennushanke sijoittuu osayleiskaavan mukaiselle rakennuspaikalle.

Koska alueella ei ole voimassa olevaa osayleiskaavaa, alueen rakentamisen esteitä ei ole koottuna yksiselitteisesti. Samoin, rakennusluvan hakemisajankohdasta riippuen lähtökohdat voivat vaihdella. Myöskään maanomistajien tasapuolista kohtelua ja tiiviimpää mitoitusta ei voida soveltaa ilman osayleiskaavoitusta.

6.4.2 Valtakunnalliset ja seudulliset intressit

Osayleiskaavassa huomioidaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Erityisesti toimiva aluerakenne, taloudellisuus sekä eheytyvä yhdyskuntarakenne ovat olleet lähtökohdina. Alueen rakennuspaikat on osoitettu mahdollisimman hyvin saavutettaviksi. Elinympäristön laatua edistetään kaavamääräyksin, mm. huomioiden luonnon ja maisemien kannalta erityiset kohteet. Luonnon- ja kulttuuriympäristön sekä maiseman kannalta merkittävät kohteet ja alueet on huomioitu, eikä uutta rakentamista ole sijoitettu herkille alueille. Lisäksi on esitetty mm. uusia virkistyskohteita ja viheryhteystarpeita. Tulviin varautumiseksi on huomioitu mahdollisuus kerran sadassa vuodessa esiintyvälle tulvalle.

Osayleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (VAT)

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Luodaan edellytykset alueiden ja yhdyskuntien kehittymiselle elinvoimaisina, vahvuuksia ja voimavaroja tehokkaasti ja kestävästi hyödyntäen.

Edistetään monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta.

Vastataan väestö- ja työpaikkakehityksen edellyttämiin tarpeisiin, luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi ja mahdollistetaan eri väestöryhmien tarpeita vastaava asuntotarjonta.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

Edistetään saavutettavuutta, kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen sekä viestintään ja liikumiseen liittyvien palveluiden kehittämistä.

- Osayleiskaava tukee Kuhmon keskusta-alueen lähialueilla sijaitsevien Lammasjärven ranta-alueiden kehittämistä loma-asutukseen hyvin soveltuvina alueina. Uusien rakennuspaikkojen määrän lisääntyminen edistää alueen elinvoimaisuutta. Osayleiskaavan ratkaisut tukeutuvat alueelle ominaisiin erityispiirteisiin ja vahvuuksiin.

- Osayleiskaavalla varmistetaan loma-asumista varten suunniteltujen rakennuspaikkojen tarjonta Lammasjärvellä. Osayleiskaava ylläpitää ja lisää siten alueen elinvoimaisuutta.
- Kaava-alueelle sijoittuva loma-asutus ja vakinaiset asuinpaikat tukeutuvat keskusta-alueen palveluihin.

2. Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään liikennejärjestelmän toimivuutta, toimintavarmuutta ja turvallisuutta.

Edistetään vähähiilisyttä.

- Lammasjärven ranta-alueille sijoittuva uusi loma-asutus tukeutuu olemassa olevaan tieverkkoon. Uusien asuinpaikkojen määrittelyssä on huomioitu olemassa olevat tieyhteydet ranta-alueille.

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin, uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja, jätetään riittävät suojaetäisyydet, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, alueet tai toiminnot sijoitetaan riittävän etäälle häiriintyvistä kohteista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet.

- Kaavaratkaisussa on huomioitu tulvan vaikutukset. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu tulvavaara-alueiden ulkopuolelle. Rakentamista ohjataan kaavamääräyksellä.
- rakennuspaikat on sijoitettu siten, että melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja ei odoteta

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan luonnon- ja kulttuuriympäristöistä kestäväällä tavalla, mikä on tärkeää elinkeinojen, väestön hyvinvoinnin ja alueiden identiteetin kannalta.

Huomioidaan valtakunnalliset inventoinnit.

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistysalueiden riittävydestä ja virkistysyhteyksien jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle, luonnonvarojen kestäväälle hyödyntämiselle sekä huolehditaan riittävän yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden säilymisestä.

- Osayleiskaava edistää kulttuurihistoriallisten, rakennustaiteellisten ja maisemallisten arvojen sekä alueellisten ja paikallisten erityispiirteiden säilymistä alueella.
- Osayleiskaavassa on huomioitu valtakunnalliset inventoinnit.
- Osayleiskaavassa on huomioitu olemassa olevat ja potentiaaliset virkistysalueet.
- Luonnonmaiseman ja kulttuuriympäristön arvot on huomioitu uusien rakennuspaikkojen sijainnin määrittelyssä.
- Arvokkaiden maisemapiirteiden, rakennetulle kulttuuriympäristölle ominaisten arvojen sekä arkeologisen kulttuuriperinnön säilymistä edistetään kaavamääräyksillä.
- Kaavamääräyksissä huomioidaan suojelualueet ja luonnonarvoalueet. Niiden käyttöä ohjataan kaavamääräyksillä.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuva energiantuotannon tarpeisiin sekä huolehditaan kuljetusten ja varastoinnin toimivuudesta.

Sovitetaan tuulivoimarakentaminen ympäröivään maankäyttöön, sijoittaminen keskitetyksi usean voimalan yksiköihin.

- Osayleiskaavassa ei käsitellä energiahuoltoon liittyviä tarpeita.

Voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti Lammasjärven alueelle on esitetty virkistysalueita saariin. Suojelualueet ja ympäristöarvot on huomioitu. Kajaani-Kuhmo-Vartius -käytävän suunnittelumääräyksen mukaisesti alueella on huomioitu matkailu sekä kulttuuriympäristö. Rantarakentamisen osalta on suunnittelun lähtökohtana ollut riittävä vapaan rannan määrä sekä virkistysmahdollisuudet.

6.4.3 Tavoitteiden toteutuminen

Osayleiskaavoituksen tavoitteisiin on pystytty vastaamaan kohtuullisen hyvin. Rakentamis-paineesta eli toivotuista rakennuspaikoista usea on pystytty toteuttamaan sopivalla mitoituksella eri alueilla. Emätilaselvityksen käyttö kaavatyon yhtenä lähtökohtana turvaa maanomistajien tasapuolista kohtelua. Vesistöjen rannoille ja saariin on mahdollista toteuttaa virkistysverkosto, mutta asiasta tulee keskustella vielä luonnosvaiheen kuulemisen yhteydessä maanomistajien kanssa.

7 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavan vaikutuksia arvioidaan maankäyttö- ja rakennuslain yleisten säädösten sekä erityisesti 39 § (yleiskaavan sisältövaatimukset) edellyttämällä tavalla. Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua.

Osayleiskaavan arvioinnissa vaikutuksia kuvataan niiden muutosten kautta, joita toteuttaminen aiheuttaa suhteessa nykytilaan. MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisesti vaikutukset arvioidaan liittyen:

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Osayleiskaavan välittömät vaikutukset kohdistuvat pääasiassa suunnittelualueelle sekä sen lähialueille.

7.1 Arviointimenetelmät

Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta tehtyihin selvityksiin, olemassa olevaan perustietoon, maastokäynteihin, osallisilta ja viranomaisilta saataviin lähtötietoihin ja palautteeseen sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

7.2 Ympäristövaikutukset

7.2.1 Vaikutukset kyläkuvaan, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön

Osayleiskaavassa on huomioitu maisemaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä edustavat arvokohteet kaavan taustaselvityksenä laaditun maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen pohjalta.

Lammasjärven ranta-alueilla on muutamia maisemallisesti arvokkaita kulttuurimaisema-alueita Sylväjässä, Teeriniemessä, Koskenkylällä, Häkkiläniemessä sekä Lammasjärven pohjoisrannalla Luotolassa ja Joukolassa. Maisemallisesti arvokkaiden peltoalueiden säilyminen edellyttää maisemaa avoimena pitävän viljelytoiminnan jatkumista. Viljelyn loputtua maisema alkaa vähitellen kasvaa umpeen.

Maisemallisesti arvokkaat viljelysmaisema-alueet on esitetty kaavassa maisemallisesti arvokkaina peltoalueina, mikä tukee maisemalle ominaisen avoimuuden ja järvimaisemiin avautuvien näkymien säilymistä.

Viljelysmaisemiin liittyvät rakennukset ja pihapiirit ovat arvokkaita osana kulttuurimaisemakokonaisuutta. Maiseman säilyminen avoimena tukee myös pihapiireille ominaisten arvojen säilymistä. Osa rakennuksista on myös itsessään arvokkaita esimerkkeinä kainuulaisesta rakennusperinteestä. Perinteisiä 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa rakennettuja

maatilojen pihapiirejä on Lammasjärveä ympäröivillä alueilla kuitenkin varsin vähän. Vanhat pihapiirit ovat tyypillisesti rakennuskannaltaan kerroksellisia, niihin kuuluu vanhojen rakennusten ohella myös mm. jälleenrakennuskaudella ja sen jälkeen rakennettuja asuin- ja talousrakennuksia. Rakennuskannan vaatimattomuus ja kerroksellisuus hahmottuu alueellisenä erityispiirteenä.

Arvokkaat rakennukset ja niiden muodostamat kokonaisuudet on huomioitu rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaina kohteina. Kaavamääräys tukee rakennusten säilymistä asuttuina ja käytössä sekä niiden ominaispiirteet ja arvot säilyttävää korjaamista. Pihapiirien lisärakentaminen on mahdollista, mikä osaltaan tukee pihapiirien säilymistä asuttuina.

Valtakunnallisesti arvokas Lentuankosken alue on merkitty osayleiskaavaan omalla merkinnällään, joka edellyttää alueen arvojen vaalimista ja ominaispiirteiden säilyttämistä. Valtakunnallisesti arvokkaalla alueella toteutettavista rakennushankkeista tulee olla yhteydessä viranomaisiin ja selvittää mahdollinen lausunnon tarve. Määräys tukee alueen arvojen säilymistä.

Maisemallisina kohokohtina erottuvat Luhtaniemen ja Vanhalahden, Syväsalmen, Levälähdän ja Väinänsalmen alueet sekä ranta-alueilla sijaitsevat pienialaiset luontokohteet, kuten kalliot ja kivikot. Rakentamista varten varatut paikat on kaavaratkaisussa ohjattu sijoittamaan niin, että luonnonympäristölle ja maisemakuvalle ominaiset erityispiirteet säilyvät.

7.2.2 Vaikutukset luontoon, maa- ja kallioperään, veteen ja ilmastoon

Luontoselvityksessä esitetyt luontoarvojensa puolesta huomioitavat alueet ja kohteet sekä lajiesiintymät on huomioitu kaavaratkaisussa eikä näille alueille ei ole esitetty muuttuvaa maankäyttöä. Luonnonsuojelualueet ja Natura-alue Lentuan alueen osa-alueet Lentuankosken ympärillä on huomioitu.

Kaavaratkaisu tukeutuu maisemaselvityksessä laadittuun maisemarakenneanalyysiin. Uudet rakennuspaikat sijoittuvat analyysin mukaan rakentamiseen parhaiten soveltuville paikoille rantojen matalille kumpareille. Soiset ja alavat alueet sekä tulvanuhan alla olevat alueet on jätetty rakentamattomiksi.

Maisemaselvityksessä laadittu maisemakuva-analyysi on huomioitu kaavaratkaisussa. Maisemakuvallisia solmukohtia, näkymiä, maamerkkejä on pyritty korostamaan ja tuomaan esille.

Tulvanuhan alaisille alueille ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja. Tulva-alueilla jo ennestään sijaitsevat rakennuspaikat on huomioitu erillisellä kaavamerkinnällä ja kaavamääräyksellä, joka mahdollistaa olemassa olevien rakennusten korjaamisen.

Pohjavesialueelle on annettu määräys, joka turvaa pohjavesivarantoja. Rakentamisen esitetty määrä ja todennäköinen hitaahko rakentamisen toteutumisaikataulu vaikuttavat siihen, että merkittäviä vesistövaikutuksia ei odoteta.

7.2.3 Vaikutukset liikenteeseen ja infrastruktuuriin

Kaavaratkaisu tukeutuu olemassa olevaan tiestöön. Uusille loma-asuntopaikoille johtavat tiet edellytetään sijoitettaviksi ensisijaisesti olemassa olevien pääsysteiden ja maantieliittymien kautta. Uusien teiden rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisema ja sen ominaispiirteet.

Suunnittelussa on huomioitu teiden melualueet ja meluarvot. Liikenneviraston liikennemääräkartan (2017) mukaan suunnittelualueen tiestö on vähäliikenteistä. Liikennevirrat ovat suurimmat Kuhmon keskustaajamaan johtavilla tiellä: Sylväjän ohi menevällä tiellä ja itäpuolen tiellä. Näiden teiden varsille ei ole suunniteltu uutta rakentamista. Sylväjässä tien läheisyydessä on olemassa olevaa asutusta.

Sähköverkko olisi hyvä saada koko alueelle. Vapaa-ajanasuntojen käyttömukavuus ja viipymä voisivat tällöin kasvaa.

7.3 Taloudelliset vaikutukset

Uudet rakennuspaikat sijoittuvat olemassa olevien rakennuspaikkojen tuntumaan, olemassa olevien teiden lähistölle. Rakennuspaikoilla rakentamisen kustannukset kohdentuvat ensisijaisesti yksityisille maanomistajille.

Iso osa uusista rakennuspaikoista on vapaa-ajanasutukselle. Osa rakennuspaikoista on osoitettu asuinrakentamiselle maanomistajien toiveesta. Asuinrakentamiselle soveltuvan paikan kriteereitä ovat:

- rakennuspaikan pinta-ala vähintään 5 000 m²
- rakennuspaikalle on mahdollista järjestää tieyhteys, joka on käytettävissä ympäri vuotisesti
- rakennuspaikka tulvauhkan ulottumattomissa, samoin tieyhteys

Hajarakentamista (vakituista asumista) suunnittelevan tulee huomioida kustannukset, joita kertyy muun muassa:

- tiestön rakentaminen ja ylläpito (ei katuverkkoa, kustannukset rakennuksen käyttäjälle)
- vesi- ja viemärintiratkaisut, sähkön saanti
- kulkeminen (työmatkat, päivähoito, palvelut jne.)
- rakentamista valmistelevat ja rakentamisen aikaiset kustannukset (maaperäselvitys, tieyhteys, rakennusmateriaalien kuljetukset jne.)

Hajarakentamisesta koituu kustannuksia myös kaupungille. Hajarakentaminen vaatii:

- palvelujen tuottamista haja-alueille (koulukuljetukset, vanhusten huolto, jätehuolto jne.)
- yleisten teiden kunnon varmistamista, liikenneturvallisuus ja mahdollisesti tiestön rakentamisen ja ylläpidon kustannukset (avustukset)
- kunnallistekniikka ja infrastruktuuri voi vaatia kaupungin panostusta (esim. avustukset vesiosuuskunnille), samoin muualla kapasiteetti voi olla vajaakäytöllä

7.4 Sosiaaliset vaikutukset

7.4.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Osayleiskaava tukee olemassa olevien elinkeinojen, lähinnä maa- ja metsätalouden, säilymistä. Asuinpaikoille on mahdollista rakentaa myös pienimuotoista liike- ja yritystoimintaa, josta ei aiheudu ympäristöhäiriöitä. Elinkeinojen tukeminen tukee myös alueen elinvoimaisuuden säilymistä.

Lammasjärven rannoille on suunniteltu uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asumista varten. Kaavaratkaisu lisää loma-asumista alueella ja tukee siten alueen elinvoimaisuuden säilymistä. Loma-asukkaat käyttävät Kuhmon keskusta-alueen palveluja, mikä parantaa palvelujen käyttöastetta. Toisaalta palvelujen käyttö lisää liikennettä keskusta-alueelle joltavilla teillä. Liikennemäärien lisääntymistä voidaan kuitenkin pitää vähäisenä.

Lammasjärven kaakkoispuolella noin 1,5 km päässä Kylmälahdesta sijaitsee Haukelan erän ampumarata. Lähimmät rantaosayleiskaavassa esitetyt loma-asuntoalueet sijaitsevat noin 2 km päässä ampumaradasta. Radan käytöstä saattaa aiheutua satunnaista häiriötä loma-asutukselle. Toisaalta rata sijaitsee Kylmäkankaan itäpuolella, joten Lammasjärven rannan tuntumassa sijaitseville loma-asuntoalueille. Rata on Kainuun seudullisesti ja maakunnallisesti merkittävien ampumaratojen kehittämisselvityksen (2017) mukaan satunnaisesti käytössä. Rataa ei ole luokiteltu seudullisesti tai maakunnallisesti merkittäväksi.

7.4.2 Vaikutukset maa- ja metsätalouteen, yritystoimintaan ja palveluihin

Lammasjärven ympäristö on vahvasti maa- ja metsätalousvaltaista, harvaan rakennettua aluetta. Osayleiskaava mahdollistaa jatkossakin maa- ja metsätalouden harjoittamisen alueella. Maisemallisesti tärkeillä paikoilla, kuten muutamilla saarilla, metsän hoidossa on huomioitava toimenpiteiden maisemalliset vaikutukset. Kaavamääräys ei kuitenkaan estä metsätalouden harjoittamista. Maisematyölupaa ei edellytetä maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla.

Alueelle ei sijoitu kaupallisia palveluita. Asutus tukeutuu Kuhmon keskustassa sijaitseviin palveluihin. Järvien ympärille on suunniteltu pääasiassa loma-asumiseen varattuja uusia asuinpaikkoja. Alueella on entuudestaan myös harvaa vakinaista asutusta. Uutta vakituista asutusta voi tulla maltillisesti.

Alueen elinkeino- ja yritystoiminnan kehittymistä tuetaan osayleiskaavassa sallimalla vakinaisilla asuinpaikoilla ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien pienimuotoisten työ- ja liiketilojen rakentaminen. Näille alueille voi siis perustaa yritystoimintaa, esim. parturi-kampaa-moja, käsityöverstaita jne.

Osayleiskaava mahdollistaa Lentuankosken tuntumassa sijaitsevan leirintäalueen kehittämisen. Lentuankosken matkailutoiminnan kehittämismahdollisuuksia on tuettu virkistysalueilla, yhteyksillä ja yhteystarvermerkinnöillä.

8 YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

Alueelle suunniteltuja uusia rakennuspaikkoja toteutetaan todennäköisesti vähitellen pitkän aikavälin kuluessa, maanomistajien tarpeesta riippuen. Alueen virkistysyhteyksien toteuttaminen voi tapahtua nopeastikin.

8.1 Detaljikaavoitus, muu suunnittelu ja toteuttamistoimenpiteet

Alueelle ei ole suunniteltu uusia asemakaavoitettavia alueita.

Oulu, 14. lokakuuta 2019

Sweco Ympäristö Oy

Johanna Lehto

FM

Kaisa Mäkinen

Arkkitehti